



SITRA

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto
Vuosikertomus 2004

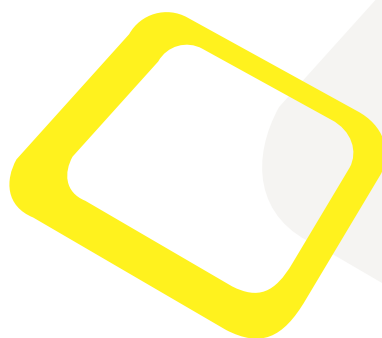

SISÄLTÖ

Suomen menestyksen uusi suunta: edelläkävijäksi teknologian soveltajana	
Ylasiameiehen katsaus	2
Keskittäminen lisää vaikuttavuutta	4
Kohti innovaatiotoiminnan edelläkävijyyttä	8
Terveystieteiden on uudistuttava asiakkaan tarpeiden mukaisesti	10
Suomesta terveellisen ravitsemuksen mallimaa	12
Venäjä on Suomen taloudelle mahdollisuus	14
Ympäristöteknologiasta merkittävä vientiala	16
Suomi mukaan Intia-ilmiöön	17
Sitran julkaisut 2004	18
Sitran tapahtumat 2004	19
Sitran hallitus ja hallintoneuvosto	20
Hallituksen toimintakertomus vuodelta 2004	21
Tuloslaskelma	26
Tase	27
Tilinpäätöksen liitetiedot	28
Tilintarkastuskertomus	34
Sitra palveluksessaan 2005	35
Sitran toimintamalli	36



Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra

Vuosikertomus 2004




Rakennamme huomisen
menestyvää Suomea
vaikuttamalla, verkottamalla
ja uudistamalla.

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra on itsenäinen julkisoikeudellinen rahasto, jota eduskunta valvoo. Lain mukaan tehtävämme on edistää Suomen vakaata ja tasapainoista kehitystä, talouden määrällistä ja laadullista kasvua sekä kansainvälistä kilpailukykyä ja yhteistyötä.

Haemme toimintaamme voimakasta yhteiskunnallista vaikuttavuutta keskittämällä osaamisemme valituille ohjelma-alueille.

Ohjelma-alueemme ovat innovaatiot, terveydenhuolto, ravitseminen, ympäristö, Venäjä ja Intia. Ohjelmien toteutuksessa keinojamme ovat tutkimus, koulutus, innovatiiviset kokeilut, uuden liiketoiminnan kehittäminen sekä yritysrahoitus. Toiminta rahoitetaan peruspääoman ja rahoitustoiminnan tuotoilla.



Suomella on edessään kolme suurta haastetta: globalisaatio, osaamiskilpailun kiristyminen sekä väestön ikääntyminen.

SUOMEN MENESTYKSEN UUSI SUUNTA: EDELLÄKÄVIJÄKSI TEKNOLOGIAN SOVELTAJANA

Globalisaatio ei ole uusi ilmiö, mutta nyt sen vaikutukset leviävät nopeasti ja ulottuvat kaikille elämäntilanteille.

Osaamiskilpailussa olemme tähän asti menestyneet koulutukseen, tutkimukseen ja teknologiaan tehtyjen kaukonäköisten investointien ansiosta. Niissä Suomi edustaa maailman ehdottomaa eliittiä. Suurimmat haasteemme ovat teknologian soveltamisessa, jossa meillä on kiire kasvaa edelläkävijäksi.

Väestön ikääntyminen ei merkitse vain sitä, että eläkeikäisten määrä kasvaa lähivuosina tuntuvasti ja kasvattaa painetta sosiaali- ja terveyspalvelujen tai eläkejärjestelmän rahoitukseen. Myös työikäinen väestö vanhenee.

Yhdessä nämä kolme muutosvoimaa asettavat ankarat reunaehdot Suomen tulevalle menestykselle. Globaalissa kilpailussa voi menestyä vain luovuudella, joustavuudella ja uudistumiskyvyllä. Näitä ominaisuuksia on pystyttävä vahvistamaan, vaikka väestö ikääntyy.

Sitra on ihanteellinen organisaatio juuri tähän tehtävään.

Uusi strategia uudistaa toiminnan sisällön

Hallintoneuvosto vahvisti keväällä 2004 uuden strategian vuosille 2005–2007. Sen mukaisesti tehostamme toimintaamme ja sen yhteiskunnallista vaikuttavuutta keskittämällä voimavarat muutamille painopistealueille. Toiminta organisoidaan kuudeksi määrääkiseksi ohjelmaksi, jotka suunnataan innovaatiotoimintaan, terveydenhuoltoon, ravitsemukseen, ympäristöteknologiaan, Venäjään ja Intiaan.

Uusi strategia antaa mahdollisuuden reagoida nopeasti ja tehokkaasti Suomen tulevan talouskasvun kannalta tärkeisiin haasteisiin. Pyrimme ohjelmissamme käyttämään maksimaalisesti hyväksi Sitran itsenäisen ja riippumattoman aseman sekä ainutlaatuisen välineistön tarjoamat edut. Samalla haemme ratkaisuja, jotka edistävät uuden teknologian laajamittaista hyödyntämistä.

Muutosagentti ja riskin kantaja

Sitra toimii myös muutosagenttina. Suomalaisessa yhteiskunnassa on paljon aloja, joiden uudistustarpeista vallitsee laaja yhteisymmärrys ja niihin tarvittavat teknologiset ratkaisut ovat olemassa. Muutosten toteuttaminen törmää usein organisaatioiden, vallitsevien toimintamallien ja asenteiden luomiin esteisiin.

Uskon, että uudistuksia voidaan vauhdittaa Sitran kokeiluilla ja pilottihankkeilla sekä yksityisellä että julkisella sektorilla, varsinkin niiden rajapinnassa. Sitran tunnustetun aseman ja riippumattomuuden ansiosta voimme viedä eteenpäin myös kiisteltäviä tai riskipitoisia hankkeita.

Sitra on parhaimmillaan edelläkävijänä ja kokeilijana. Haemme toiminnallemme myös entistä vahvempaa kansainvälistä ulottuvuutta.



Sitra sitoutuu kumppanuuteen

Yksi Sitran vahvuuksista on yhteistyökyky. Kaikilla ohjelma-alueillamme onnistuminen rakentuu tiiviiseen ja luottamukselliseen vuorovaikutukseen sekä kotimaisten että kansainvälisten kumppaneiden kanssa. Kokemus osoittaa myös, että Sitran avulla voidaan saattaa yhteen sellaisia tahoja, joiden olisi muutoin vaikea tehdä yhteistyötä.

Suomi on pieni ja pohjoinen maa, syrjässä suurilta markkinoilta. Pienuus voi muuttua myös valtiksi, jos osaamme käyttää tehokkaasti hyväksi siihen liittyvää joustavuutta ja hierarkioiden mataluutta. Kun kaikki tuntevat toisensa ja luottavat toisiinsa, on helppo rakentaa moderneja ja kilpailukykyisiä verkostoja sekä yksityiselle että julkiselle sektorille ja – mikä tärkeää – myös niiden kesken.

Ihmiset tekevät tuloksen

Vuoden 2004 toiminnan tulokset kertovat, että Sitra on ollut hyvissä käsissä.

Yliasiamies Aatto Prihti johti Sitraa vuodesta 1997 kertomusvuoden kesäkuun loppuun asti. Hänen aikanaan Sitran toiminnan volyymit kolminkertaistuivat. Aatto Prihti antoi vetovastuulleni arvostetun ja dynaamisen organisaation, joka on hyvässä iskussa ja valmis kohtaamaan uusia haasteita.

Sitran toiminnan linjaajat, hallitus ja hallintoneuvosto, ovat ymmärtäneet ja tukeneet vahvasti työtämme. Olemme tehneet tuloksellista yhteistyötä osaavien ja taitavien kumppaneiden kanssa.

Sitran vuotta 2004 on leimannut muutos. Se synnyttää epävarmuutta ja vaatii sopeutumiskykyä. Sitralaiset ovat kartoittaneet itse muutostarpeet ja innostuneet tulevista haasteista. Sitrassa on hyviä tekijöitä. Minä voin puolestani vakuuttaa, että tekemistä riittää.

Parhaat kiitokset kaikille Sitran hyväksi tehdystä rakentavasta ja tuloksellisesta työstä.

Sitran maine ja asema antavat hyvät lähtökohdat uuden strategian toteuttamiseen.

Vuonna 2005 Sitran menestystarinassa alkaa uusi luku.

Esko Aho
Yliasiamies

*Gloaalissa
kilpailussa voi
menestyä vain
luovuudella,
joustavuudella
ja uudistumis-
kyvyllä.*

Käytämme Sitran työkaluja siellä, missä ne tehokkaimmin palvelevat Suomen tuottavuuden parantumista ja pitkän aikavälin kasvua.

KESKITTÄMINEN LISÄÄ VAIKUTTAVUUTTA

Sitran ohjelmat

- innovaatio
- terveydenhuolto
- ravitsemus
- ympäristö
- Venäjä
- Intia

Sitran toimintaa arvioinut kansainvälinen asiantuntijaryhmä näki syksyllä 2002 jättämässään raportissa Sitran keskeisinä kehityskohteina voimavarojen keskittämisen sekä yhteistyön lisäämisen kotimaisten toimijoiden ja kansainvälisten verkostojen kanssa.

”Arviointiryhmän raportti antoi impulsseja toimintamme kehittämiseen”, asiamies **Kari Tolvanen** taustoittaa.

”Sitra aloitti pääomasijoitustoiminnan kehittämisen Suomessa 1980-luvun lopulla. Sen jälkeen markkinoille on tullut paljon yksityisiä sijoittajia. Olemme täyttäneet alkuvaiheen yritysten riskirahoittajan tehtävämme suomalaisessa innovaatiojärjestelmässä kohtuullisen hyvin. Kun julkista riskirahoitusta ryhdyttiin kehittämään kokonaisvaltaisesti muiden julkisten toimijoiden yhteistyönä, tuli Sitran aika hakea toiminnalle uusia painopistealueita.”

Ohjelmat kuudelle avainalueelle

Sitra keskittyy toiminnassaan suuriin yhteiskunnallisiin haastealueisiin.

”Tehtyjen perusselvitysten perusteella Sitran hallitus päätti käynnistää kuusi ohjelmaa. Ohjelmat painottuvat innovaatiotoimintaan, terveydenhuoltoon, ravitsemukseen, ympäristöön, Venäjään ja Intiaan. Ohjelma-alueet ovat sisällöltään hyvin erilaisia. Sitran tehtävä onkin tarkastella suomalaisen yhteiskunnan haasteita uusista näkökulmista.”

Ohjelmille on määritelty selkeät ja mitattavat tavoitteet. Yhteisenä tavoitteena on vaikuttaa valituilla alueilla laajasti Suomen yhteiskunnalliseen päätöksentekoon ja uudistumiskykyyn.

”Ohjelmien onnistuminen riippuu siitä, kuinka onnistumme saamaan keskeiset yhteistyökumppanit mukaan. Ohjelmiin on rakennettu myös vaikuttavuusmittarit ja arviointijärjestelmät. Ulkopuoliset asiantuntijat arvioivat tuloksia vuosittain. Meillä on mahdollisuus vetäytyä matkan varrella hankkeesta, jos onnistumisen mahdollisuudet näyttävät jäävän vähäisiksi.”

Ohjelmien rinnalla Sitra luotaa edelleen heikkoja signaaleja Suomen tulevien haasteiden tunnistamiseksi. Ennakoivaa tietoa tarvitaan ohjelmien valinnassa ja niiden vaikuttavuuden lisäämisessä sekä yhteiskunnan muutosvalmiuksien vahvistamisessa.

Uudet pääomasijoitukset ohjelma-alueille

Sitran toiminta rahoitetaan peruspääoman ja rahoitustoiminnan sijoitustuotoilla.

”Rahoituspanokset on mitoitettava ja toiminta sopeutettava vallitsevan markkinatilanteen mukaisesti. Sitran peruspääoman markkina-arvo oli vuoden lopussa 573 miljoonaa euroa. Pääoman tuotto oli 7,1 prosenttia. Pääomasijoitussalkussa on noin sata kohdeyritystä ja noin 40 pääomarahastoa”, rahoitus- ja talousjohtaja **Magnus Sjöblom** kertoo.

Sitran rooli markkinapuutteen korjaajana muuttuu. Uuden strategian mukaisesti Sitra tekee markkinaehtoisia sijoituksia vain ohjelma-alueilla toimiviin yrityksiin.

”Uudet pääomasijoitukset keskittyvät ensi vaiheessa terveydenhuollon, ympäristötekniikan ja ravitsemuksen alueille. Haemme itse aktiivisesti sijoituskohteita, jotka tukevat parhaiten ohjelmien tavoitteita.”



Sitra keskittyy toiminnassaan suuriin yhteiskunnallisiin haastealueisiin.

”Onnistuminen riippuu siitä, kuinka saamme keskeiset yhteistyökumppanit mukaan.”

Kari Tolvanen, asiamies



Sitran työkalut

Tutkimus

Sitran rahoittamat tutkimukset tuovat esiin tietoa ja näkökulmia ohjelmien aihepiireistä. Tuotamme myös ennakoivaa tietoa Suomen tulevien haasteiden tunnistamiseksi.

Koulutus

Koulutus- ja kehittämisohjelmilla syvennämme päättäjien tietopohjaa sekä eri alojen toimijoiden keskinäistä ymmärrystä ja verkottumista.

Innovatiiviset kokeilut

Kokeiluhankkeiden avulla pyrimme löytämään ja testaamaan uudenlaisia toimintatapoja, joilla voidaan nopeuttaa yhteiskunnallisia uudistuksia.

Liiketoiminnan kehittäminen

Käytössämme on kaksi työkalua: Yrityskehitysyhtiöiden kansallinen kehittämisohjelma Yrke sekä PreSeed-palvelu.

Yritysrahoitus

Kohdistamme uudet pääomasijoitukset ohjelma-alueilla toimiviin yrityksiin. Niillä pitää olla mahdollisuus, kyky ja halu kasvaa myös kansainvälisille markkinoille.

Keväällä 2004 päättyneet Oppivat seutukunnat (OSKU) oli esimerkki hankkeesta, jossa oli käytössä useita Sitran työkaluja. OSKU opetti, että tietoyhteiskunnan kehittämisessä ihminen on tärkein. OSKUn oppeja hyödynnetään nyt muun muassa Turun Kansalaisten tietoyhteiskunta-ohjelmassa.

Markkinoilla tarvitaan edelleen rohkeaa ja luotettavaa rahoittajaa. Kauppa- ja teollisuusministeriön ehdotuksen mukaan Sitran työtä jatkaisivat Finnvera ja Suomen Teollisuussijoitus.

”Suomalaisen innovaatiojärjestelmän kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että kehityskelpoisilla siemen- ja aikaisen vaiheen yrityksillä on edelleen mahdollisuus pitkäjänteiseen riskirahoitukseen”, Sjöblom korostaa.

Salkussa järjestelyvaihe

Sitra irtautui kertomusvuonna useista Industry Ventures -salkkunsu yhtiöistä.

”Jatkamme irtautumista erityisesti kasvu- ja järjestelyvaiheessa olevista yrityksistä, mutta haluamme samalla turvata niiden tulevaisuuden”, Sjöblom toteaa.

Sitra on vuodesta 1997 lähtien osallistunut aktiivisesti suomalaisen bioklusterin rakentamiseen. Monet Sitran Life Sciences -salkun yritykset ovat edenneet vaiheeseen, jossa ne tarvitsevat lisää pääomaa ja myös kansainvälisiä sijoittajia. Sitra ei pysty enää rahoittamaan kohdeyritystensä kehityshankkeita, jotka kestävät vielä useita vuosia ja edellyttävät satojen miljoonien eurojen lisäriskirahoitusta.

”Life Sciences -yritysten rahoitus pohjaa pyrimme turvaamaan pääomitusprosessilla, jonka tuloksena voi esimerkiksi syntyä sekä kotimaisella että kansainvälisellä pääomalla rahoitettu uusi rahasto. Tavoitteena on kerätä siihen tarvittava pääoma vuoden 2005 aikana. Teemme jatkosijoituksia vielä vuonna 2005 sijoituksen arvon säilyttämiseksi ja yritysten kehitystyön turvaamiseksi”, Sjöblom sanoo.

Parhaita käytäntöjä uuden liiketoiminnan kehittämiseen

Sitralla on aikaisen vaiheen yritysten kehittämisessä kaksi työkalua: Yrityskehitysyritysten kansallinen kehittämisohjelma (Yrke) sekä PreSeed-palvelut.

”Yrke-hankkeessa pyritään löytämään parhaita käytäntöjä ja luomaan poluttajaverkosto yrityskehitysyritysten käyttöön. Yrke toteutetaan yhdessä keskeisten julkisten rahoittajien sekä yhtiöiden omistajien, kuntien ja maakuntaliittojen kanssa. Vuonna 2005 hanke laajenee yhdelletoista tiedepuistopaikkakunnalle”, Sjöblom kertoo.

Sitran PreSeed-rahoituspalvelu toimii teknologian kaupallistamisen asiantuntijana ja alkurahoituksen järjestelijänä. Se on kehitysprosessi, jolla tuetaan hyvien liikeideoiden pääsyä pääomarahoituksen piiriin.

Sitralainen osaaminen monipuoliseen käyttöön

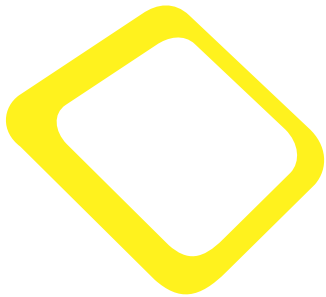
Sitra käyttää ohjelmissaan tutkimusta, koulutusta, innovatiivisia kokeiluja, uuden liiketoiminnan kehittämistä sekä yritysrahoitusta joustavasti ohjelmien tarpeiden ja kehitysvaiheen mukaan. Aiemmin nämä työkalut olivat käytössä yksin omilla rintamillaan.

”Uusi ohjelmia palveleva matriisiorganisaatio tarjoaa sitralaiselle mahdollisuuden kehittää itseään ja tuoda osaamisensa monipuolisempaan käyttöön. Työskentely useassa ohjelmassa yhdessä muiden sitralaisten ja erilaisten yhteistyökumppanien kanssa avartaa näköaloja”, Kari Tolvanen sanoo.

Uusi toimintamalli edellyttää myös uudenlaista yhteistyötä. Tulevaisuuden kannalta on tärkeää, että tietoa ja kokemuksia jaetaan entistä avoimemmin ja nopeammin. Talon sisäistä tiedonkulkua on pyritty lisäämään ottamalla käyttöön muun muassa sähköinen keskustelufoorumi. Lisäksi sitralaiset kokoontuvat kuusi kertaa vuodessa katsomaan yhdessä tulevaisuuteen eli keskustelemaan yhteisistä asioista.

Muutoksen tueksi käynnistetty esimieskoulutusohjelma päättyi keväällä 2004. Koulutusta jatketaan esimiesfoorumeissa neljä kertaa vuodessa. Foorumeissa käsitellään ajankohtaisia teemoja, jotka tukevat Sitran arvoihin perustuvan yhteisen esimieskulttuurin kehittämistä ja vahvistavat esimiesten johtamistaitoja.

”Arvopohjamme on säilynyt ennallaan. Arvot ohjaavat toimintaamme ja ovat tärkeitä etenkin muutostilanteessa”, Tolvanen toteaa.



Sitran rooli markkinapuutteen korjaajana muuttuu.

”Uuden strategian mukaisesti Sitra tekee markkinaehtoisia sijoituksia vain ohjelma-alueilla toimiviin yrityksiin.”

Magnus Sjöblom, rahoitus- ja talousjohtaja



Uusi toimintamalli edellyttää myös uudenlaista yhteistyötä.

Suomen menestys perustuu tietoon ja osaamiseen. Koulujärjestelmää, tutkimus- ja kehitystoimintaa sekä yritystoimintaa on kehitetty määrätietoisesti. Kilpailukyky- ja innovaatiovertailuissa Suomi onkin yksi maailman huippumaista.

KOHTI INNOVAATIOTOIMINNAN EDELLÄKÄVIJYYTTÄ

Innovaatio-ohjelma
2004–2008

Tavoitteet

- vahva osaamiseen perustuva yritystoiminta
- uudistumiskykyinen innovaatiojärjestelmä
- huippuosaamisen turvaaminen
- tiedon tehokas hankkiminen ja hyödyntäminen yhteiskunnassa
- julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö
- innovaatiotoiminnan panosten riittävyys ja oikeanlainen kohdentaminen
- innovaatiotoiminnan kansainvälinen verkottuminen
- julkisen sektorin innovatiivisuus, uudistumiskyky ja korkea tuottavuus

Painopistealueet

- huipputasoinen koulutus ja tutkimus
- maailmanluokan parhaat osaamiskeskittymät
- kannustavat ja joustavat rakenteet
- globaalisti kilpailukykyiset yritykset

Keskeiset yhteistyökumppanit
Kauppa- ja teollisuusministeriö,
opetusministeriö, valtiovarain-
ministeriö, Teknologian
kehittämiskeskus Tekes, Suomen
Akademia, Valtion teknillinen
tutkimuskeskus VTT ja Finpro

Senior Advisor
professori Juhani Kuusi

Kansainvälinen talous ja liiketoimintamallit muuttuvat nyt nopeasti. Kilpailu osajista, investoinneista ja yrityksistä kasvaa. Perinteisten teollisuusmaiden rinnalle on noussut uusia maita, jotka kilpailevat sekä halvalla työvoimalla että osaamisella.

”Suomella on kansakuntana ja innovaatioympäristönä selkeitä vahvuuksia, mutta myös heikkouksia. Globaali talous avaa pienellekin maalle suuria mahdollisuuksia. Uhkakuvana on jopa nopea putoaminen, ellei voimavaroja osata käyttää oikein eikä mahdollisuuksiin tartuta aktiivisesti”, Innovaatio-ohjelman johtaja **Antti Hautamäki** arvioi.

”Suomen innovaatioympäristön on pysyttävä huipputasolla myös tulevaisuudessa. Ongelmat on hoidettava, mutta se ei riitä. Itse innovaatiojärjestelmä tulee kehittää joustavaksi, nopealiikkeiseksi ja jatkuvasti uudistuvaksi. Tässä yrittäjyydellä on tärkeä osa. On kyettävä tuottamaan kilpailukykyisiä innovaatioita ja houkuttelemaan Suomeen investointeja, osaajia ja yrityksiä”, Hautamäki toteaa.

”Innovaatiotoimintaa kehittämällä Suomeen syntyy ja kehittyy osaamiseen perustuvaa, kannattavaa ja työllistävää liiketoimintaa. Menestyvät yritykset muuttavat kansalliset panokset vauraudeksi ja hyvinvoinniksi.”

Tavoitteena yhteinen visio

Innovaatio-ohjelman tavoitteena on tuottaa keskeisten toimijoiden yhteinen visio tulevaisuuden kilpailukykyisestä innovaatioympäristöstä, luoda siihen perustuva toimenpideohjelma ja käynnistää kehittämishankkeita. Innovaatio-ohjelmalla pyritään siihen, että vuonna 2010 suomalainen innovaatioympäristö on huippuluokkaa kaikilla keskeisillä mittareilla mitattuna.

”Suomella ei ole esikuvia, meidän on itse otettava ensi askeleet uuden innovaatioympäristön luomisessa. Päämääränä on, että Suomesta kehittyy yhteiskunnallisen, taloudellisen ja teknologisen innovaatiotoiminnan edelläkävijä. Se edellyttää oppimiskykyä ja jatkuvaa uudistumista”, Hautamäki sanoo.

Asiakas innovaatiotoiminnan keskiössä

Innovaatioita tarvitaan kaikkialla yhteiskunnassa. Ohjelmassa innovaatiokäsitteeseen sisältyvät teknologiset, organisatoriset, lainsäädäntöä koskevat, liiketoiminnalliset sekä sosiaaliset ja kulttuuriset innovaatiot.

Väestö ikääntyy ja julkinen talous niukkenee. Hautamäki näkee sosiaalisten innovaatioiden korostuvan. Niillä tarkoitetaan sellaisia säännösjärjestelmien, politiikan, organisatoristen rakenteiden ja toimintamallien uudistuksia, jotka parantavat yhteiskunnan taloudellista ja sosiaalista toimintakykyä. Sosiaalisia innovaatioita tarvitaan julkisen sektorin uudistamisessa, mutta niitä tehdään myös liike-elämässä ja kansalaisyhteiskunnassa.

Hautamäki muistuttaa, että innovaatiot eivät ole pelkästään uusia tuotteita ja palveluja. Ne ovat ennen kaikkea palvelujen ja tuotteiden mahdollistamia uusia käytäntöjä. Käyttäjät tekevät innovaation; arvoketjun loppupää ohjaa koko ketjua. Asiakaskeskeisyys ja liiketoiminnan kehittäminen muodostavat innovaatiotoiminnan ytimen.

”Suomen innovaatioympäristön on pysyttävä huipputasolla myös tulevaisuudessa.”

Antti Hautamäki, ohjelmajohtaja



”Markkinoiden ymmärtäminen ja markkinoilla toimiminen ovat isoja haasteita Suomen kaltaiselle pienelle ja etäiselle markkina-alueelle. Liiketoiminnan painopiste siirtyy tuotannosta ja teknologiasta sovelluksiin ja sisältöihin, palveluihin ja kulttuuriin. Luovassa taloudessa tarvitaan laaja-alaisempaa ja poikkitieteellistä osaamista. Teknologiaa on sovellettava innovatiivisesti palveluihin ja perinteiseen elinkeinotoimintaan.”

”Kansainvälinen liiketoimintaosaaminen on yksi suurimmista haasteistamme. Innovaatio-ohjelman keskeinen ulottuvuus on yhteistyö kansainvälisten huippuasiantuntijoiden ja partnereiden kanssa.”

Suomalainen terveydenhuoltojärjestelmä on suurten haasteiden edessä, sillä väestö ikääntyy ja julkisten terveydenhuoltopalvelujen tarve kasvaa voimakkaasti.

TERVEYDENHUOLLON ON UUDISTUTTAVA ASIAKKAAN TARPEIDEN MUKAISESTI

Hoitotakuu tuli voimaan maaliskuussa 2005. Sen mukaan kuntien on kyettävä turvaamaan hoidon nopea saatavuus jokaiselle kansalaiselle määräajassa potilaan sijainnista ja varallisuudesta riippumatta.

”Nyt tarvitaan uudenlaisia lähestymistapoja toiminnan tehostamiseksi”, Terveydenhuollon ohjelman johtaja **Hannu Hanhijärvi** toteaa.

Parempaa palvelua vientikelpoisin keinoin

Terveydenhuollon ohjelma on Sitran ohjelmista toistaiseksi laajin. Sen haasteisiin kuuluu löytää keinoja terveydenhuoltoa tukevan palvelualan kehittämiseksi. Julkisten ja yksityisten palveluntuottajien aito kumppanuus hakee Suomessa vielä muotojaan. Myös tietoyhteiskunnassa jo kehitettyjen sovellutusten kokeilua ja käyttöönottoa voidaan tehostaa. Uudet palvelukonseptit, teknologian soveltaminen ja uudet rahoituksen instrumentit tuovat uutta liiketoimintaa myös kansainvälisille markkinoille.



”Terveydenhuollon ohjelma etsii uusia ratkaisuja, jotta kansalainen saisi parempaa palvelua ja alan toiminta tehostuisi entisestään.”

Hannu Hanhijärvi, ohjelmajohtaja



”Terveydenhuollon ohjelma etsii uusia ratkaisuja, jotta kansalainen saisi parempaa palvelua ja alan toiminta tehostuisi entisestään. Sitralla ei ole lakisääteistä roolia tällä alueella, toimintamme perustuu kumppanuuteen ja yhteistyöhön. Kokoamme luontevat yhteistyökumppanit kehittämään terveydenhuoltoa tulevaisuuden edellyttämälle uudelle tasolle. Haluamme olla mukana synnyttämässä myönteistä kehitystä, jossa onnistumiset luovat edellytyksiä uusille onnistumisille.”

Parhaista käytännöistä tehoa ja laatua hoitotyöhön

”Suomen terveydenhuoltojärjestelmä on vuosikymmenten kehitystyön tulos. Rakenteet muuttuvat hitaasti, mutta uudistumisen esteitä voidaan poistaa hyvällä yhteistoiminnalla. Olennaista on parhaiden käytäntöjen tunnistaminen, juurruttaminen ja levittäminen valtakunnallisiksi. Erikoissairaanhoitoa voidaan tehostaa esimerkiksi keskittämällä vaativat nivel- ja sydänleikkaukset yksiköihin, jotka noudattavat parhaita käytäntöjä. Jonot ja hoitoajat lyhenevät ja hoitotulokset paranevat.”

Ohjelman tavoitteena on kehittää myös terveydenhuollon neuvonta- ja tukipalveluja siten, että asiakas saa täyden ja asiantuntevan palvelun ilman henkilökohtaista käyntiä terveyskeskudessa. Optimoimalla asiakkaan käynnit säästetään asiakkaan ja hoitohenkilökunnan aikaa sekä kustannuksia.

Tietotekniikkaa voidaan terveydenhuollossa soveltaa nykyistä monipuolisemmin. Ohjelman aikana kehitetään pilotointiprojektien avulla uusia valtakunnallisia tietojärjestelmiä ja sähköistä toimintaa helpottavia ratkaisumalleja. Sitra tekee ohjelman edistämiseksi läheistä yhteistyötä Tekesin kanssa FinnWell-tekniologiaohjelmassa, josta myös kunnat ja sairaanhoitopiirit voivat hakea osarahoitusta yhteisiin kehityshankkeisiin.

”Terveydenhuollon tukipalvelujen tehostumista voidaan haluttaessa nopeuttaa julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyönä. Kehittämisen kohteita voivat olla kliiniset laboratoriot, kuntoutus- ja ravintopalvelut sekä sairaalakiinteistöt ja niiden hoito.”

Yritysrahoituksella vauhtia terveystalouden kehittämiseen

Sitra jatkaa sellaisten innovatiivisten yritysten pääomittamista, joiden liiketoiminta tukee Terveydenhuollon ohjelman tavoitteita. Päämääränä on kehittää uusia tuotteita ja palveluja, joiden avulla syntyy uutta liiketoimintaa sekä Suomessa että kansainvälisillä markkinoilla.

Uuden rahaston perustaminen on jo vireillä. Sen sijoitustoiminnan avulla voidaan esimerkiksi helpottaa terveydenhuollon tukipalveluiden yksityistämishankkeita.

”Pelkkä osakkuus ei kuitenkaan ole Sitran tavoite. Haluamme saada aikaan yhdessä muiden osapuolten kanssa myös parannuksia alueille, joihin tulemme mukaan. Etsimme vipua, jonka avulla parhaat käytännöt varmimmin leviävät ja toiminta tehostuu.”

Terveydenhuollon ohjelma 2004–2009

Tavoitteet

- asiakkaan aseman parantaminen
- toiminnan tuottavuuden ja tehon nostaminen
- käyttökelpoisten uusien teknologioiden monipuolinen hyödyntäminen terveydenhuollossa
- uuden liiketoiminnan kehittäminen kotimaisille ja kansainvälisille markkinoille

Painopistealueet

- hoitotapojen uudistaminen
- tiedon hallinta
- tukipalveluiden uudistaminen
- tilaaja-tuottajamallin voimistaminen

Keskeiset yhteistyökumppanit
Teknologian kehittämiskeskus Tekes, sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö, avainkunnat ja kunta-yhtymät, Kansaneläkelaitos, Suomen Akatemia, Finpro, Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes, kansalaisjärjestöt sekä alan kärkiyritykset

Senior Advisor
professori Jussi Huttunen

Ylipainoon liittyvistä sairauksista on tullut merkittävä kansanterveydellinen ja -taloudellinen ongelma. Ylipaino lisää muun muassa aikuisiän diabeteksen sekä sydän- ja verisuonitautien riskiä. Elintasosairaudet lisääntyvät nopeasti.

SUOMESTA TERVEELLISEN RAVITSEMUKSEN MALLIMAA

Ravitsemusohjelma 2004–2007

Tavoitteet

- uuden liiketoiminnan kehittäminen Suomeen terveellisen ravitsemuksen alueella
- kansanterveyden edistäminen suomalaisten ravitsemuskulttuuria kehittämällä
- edelläkävijämaan maineen hankkiminen Suomelle terveellisen ravitsemuksen alueella

Painopistealue

- terveellinen ravitsemus

Keskeiset yhteistyökumppanit
Kauppa- ja teollisuusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, opetusministeriö ja -hallitus, puolustusministeriö, Kansanterveyslaitos, Teknologian kehittämiskeskus Tekes, Finpro, Elintarvikevirasto, kotimaiset raaka-ainetuottajat, elintarviketeollisuus, päivittäistavara-kauppa, yrityskehitysorganisaatiot, potilasjärjestöt, tutkimuslaitokset, ravitsemusalan koulut ja järjestöt, suurkeittiöt, kuluttajajärjestöt ja media

Japani ja Yhdysvallat ovat funktionaalisten eli terveysvaikutteisten elintarvikkeiden soveltamisen edelläkävijämaita, mutta Suomella on vahva asema alan tunnettuna tutkijana ja kehittäjänä. Suomessa on kehitetty funktionaalisia elintarvikkeita kauemmin kuin muualla Euroopassa. Markkinoille on tuotu noin 100 suomalaista tuotetta, muun muassa Benecol, Gefilus, Evolus, Hyla-tuotteet sekä ksylitoli hammasterveyden ylläpitoon jo vuonna 1975.

”Ravitsemusohjelmalla halutaan saavuttaa merkittäviä kansanterveydellisiä hyötyjä ja kehittää uutta kansainvälistä liiketoimintaa. Ohjelman päämääränä on tehdä Suomesta terveellisen ravitsemuksen edelläkävijämaa”, ohjelman johtaja **Anu Harkki** sanoo.

Painonhallinta edellyttää tietoa ja motivaatiota

Ylipaino on teollistuneiden maiden nopeasti lisääntyvä ongelma, johon myös Maailman terveysjärjestö WHO on kiinnittänyt huomiota. Painonhallintaa edistävillä tuotteilla, palveluilla ja teknologialla voimme vaikuttaa kansanterveyteen ja edesauttaa alan yritysten pääsyä globaaleille markkinoille.

”Sitra on Ravitsemusohjelman promoottori – alan toimijat toteuttavat kehityshankkeita. Sitra panostaa vahvasti yhteisten, mitattavien päämäärien asettamiseen ja toteuttamiseen. Tavoitteena on yhdistää eri tahot tuottamaan yhdessä yhteiskunnallista hyvää. Ohjelma on otettu innostuneesti vastaan”, Anu Harkki kertoo.

Ravitsemusohjelma kattaa koko elintarvikeketjun sekä siihen liittyvän tutkimuksen ja viranomaistoiminnan. Tärkeitä painopistealueita ovat mm. ravitsemustiedon ja motivaation lisääminen sekä uuden innovatiivisen yritystoiminnan kehittäminen.

”Monipuolisen tarjonnan keskellä ei ole helppoa valita terveellistä vaihtoehtoa”, Harkki sanoo. Terveellisen ruokavalion noudattaminen edellyttää tietoa ja henkilökohtaista motivaatiota. Niiden lisäämiseen tarvitaan laadukasta ravitsemusopetusta ja -neuvontaa, valistus-kampanjoita, vertaisryhmien tukea sekä kansanterveyden kehityksen mittaamista.

Kotimaisia raaka-aineita elintarvikkeisiin

Eräiden ennusteiden mukaan terveysvaikutteiset tuotteet muodostavat lähivuosina jopa kolmasosan teollisuusmaiden elintarvikemarkkinoista. Ohjelman tärkeänä tavoitteena on kehittää kotimaisia raaka-aineita ja ainesosia hyödynnettäväksi terveellisten ja funktionaalisten elintarvikkeiden valmistusaineina.

”Tärkeä tavoitteemme on myös vaikuttaa terveysvaikutteisten elintarvikkeiden lainsäädännön kehittämiseen sekä Suomessa että Euroopan unionissa.”

”Ohjelmalla halutaan kehittää uutta kansainvälistä liiketoimintaa.”

Anu Harkki, ohjelmajohtaja



Venäjästä voi kasvaa muutamassa vuodessa Suomen tärkein kauppakumppani. Se on tällä hetkellä toiseksi suurin tuonnissa ja kolmanneksi suurin viennissä.

VENÄJÄ ON SUOMEN TALOUDELLE MAHDOLLISUUS

Venäjä-ohjelma 2004–2007

Tavoitteet

- Venäjä-strategian luominen Suomen talouselämälle
- korkean tason epävirallinen vuoropuhelu Venäjän vaikuttajien kanssa
- suomalaisyritysten integroiminen Venäjän talouselämään

Valitut yritysklusterit

- etabloitujat
- teollisuuskylähanke
- rakennusklusteri
- alihankintaklusteri

Keskeiset yhteistyökumppanit
Kauppa- ja teollisuusministeriö, ulkoasiainministeriö, Suomalais-venäläinen kauppakamari, Finpro, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Teknologiateollisuus ry, tutkimuslaitokset ja konsulttiyritykset Etelä-, Kaakkois- ja Itä-Suomessa; Venäjällä viranomaiset, alue-hallinnot sekä konsultit ja kaupalliset toimijat

Senior Advisor

Venäjä-asiantuntija,
konsultti Seppo Remes

”Monet maat, esimerkiksi Saksa ja Italia, ovat jo integroituneet vahvasti Venäjälle. Suomi ei saa jäädä sivustakatsojaksi”, Sitran Venäjä-ohjelman johtaja **Maaret Heiskari** toteaa.

”Maailman kauppajärjestön WTO:n jäsenyyden myötä Venäjästä tulee yhä merkittävämpi partneri kansainvälisessä kaupassa. Kahdenväliset suhteet jäivät silloin helposti lapsipuolen asemaan.”

Venäjän poliittinen tilanne on vakiintunut, talous ja sisäiset markkinat kasvavat nopeasti. Kustannustaso on selvästi matalampi kuin Suomessa. Suomalaisilla yrityksillä on uusi, historiallinen mahdollisuus laajentaa liiketoimintaansa Venäjälle.

”Venäjä tarjoaa yrityksille myös vaihtoehdon kilpailukyyn lisäämiseen globaaleilla markkinoilla. Venäjä antaa uusia strategisia mahdollisuuksia kasvuun ja parempaan kannattavuuteen.”

Strategiasta voimaa yhteistyöhön

Sitran Venäjä-ohjelman tavoitteena on luoda laaja viitekehys Suomen ja Venäjän talouksien yhteistyölle. Ohjelmassa on kolme osajoelmaa: strategia, foorumi ja integraatio.

”Sitra järjesti kesäkuussa 2004 kontaktiseminaarin, johon osallistui Venäjä-yhteistyötä tekevien yritysten ja yhteisöjen päättäjiä. Heistä on koottu Venäjä-strategiaa talouden alalle kehittävä ryhmä, joka aloittaa työnsä keväällä 2005. Tämän työn taustaksi Sitra on tuottanut kaupallisia ja taloudellisia strategialinjauksia varten vertailevan selvityksen Suomen ja Venäjän kilpailukyvästä”, Maaret Heiskari kertoo.

Foorumilla halutaan virittää avointa, epävirallista vuoropuhelua suomalaisten ja venäläisten korkean tason vaikuttajien välille. Keskustelufoorumi kokoontuu pari kertaa vuodessa pohtimaan ja ideoimaan uusia keskeisiä yhteistyömuotoja strategiaprosessin tueksi.

Uusia toimintamahdollisuuksia yrityksille

Sitra kartoitti marraskuussa 2004 noin tuhannen suomalaisen yrityksen Venäjä-suunnitelmia. Yli 130 heistä ilmaisi halukkuutensa osallistua Venäjä-ohjelman integraatio-osuuteen. Näistä Sitra valitsi alustavasti mukaan 80 yritystä eri toimialoilta ja muodosti niiden tavoitteiden ja tarpeiden perusteella neljä yritysklusteria. Jokaiselle klusterille laaditaan oma toimintasuunnitelma aikatauluineen ja välitavoitteineen.

”Haluamme luoda erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille uusia toiminta- ja verkotumismahdollisuuksia Venäjällä ja Suomessa. Madallamme yritysten etabloitumiskynnystä ja autamme niitä esimerkiksi yritysten perustamisessa ja alihankinnan käynnistämässä. Toteutamme integraatio-ohjelman hyödyntäen suomalaisten ja venäläisten konsulttien asiantunteudesta. Yrityksiä eniten kiinnostava alue on Luoteis-Venäjä, erityisesti Pietari, Karjalan tasavalta ja Moskova, joista voi löytyä resursseja esimerkiksi alihankintaa ja tuotantoa varten. Osa mukana olevista yrityksistä suunnittelee oman yrityksen perustamista näille alueille. Yrityksillä on jo selkeitä taloudellisia tavoitteita lähivuosille.”

Luonteva jatko Sitran Venäjä-hankkeille

Venäjä on Sitralle tuttu yhteistyökumppani jo 1980-luvulta. Sitralle on ollut useita hankkeita liittyen yritysrahoitukseen ja pääomasijoitustoimintaan, tutkimukseen sekä toimittajien ja päätöksentekijöiden koulutukseen.



”Sitran Venäjä-ohjelman tavoitteena on luoda laaja viitekehys Suomen ja Venäjän talouksien yhteistyölle.”

Maaret Heiskari, ohjelmajohtaja



YMPÄRISTÖ- TEKNOLOGIASTA MERKITTÄVÄ VIENTIALA



Jukka Noponen, ohjelmajohtaja

Ympäristöohjelma 2004–2009

Tavoitteet

- Suomi pysyy ympäristöalalla maailman kärkimaana
- ympäristöalasta kehittyvä merkittävä vientiala
- Suomi tuottaa alalla maailman huipputasoa olevia innovaatioita; myös sosiaalisia innovaatioita, erityisesti hallinto-käytäntöjä
- suomalaiset yritykset kehittyvät valikoiduissa sovelluksissa maailman johtaviksi toimijoiksi

Painopistealueet

- uudet liiketoimintamallit ja rahoitusinstrumentit
- innovaatioympäristön kehittäminen
- pk-yritysten liiketoimintamahdollisuuksien vahvistaminen
- laajan yhteistyöverkoston rakentaminen
- suomalaiset ympäristöalan yritykset kansainvälisen pääoman sijoituskohteiksi

Keskeiset yhteistyökumppanit
Kauppa- ja teollisuusministeriö, ympäristöministeriö, ulkoasiainministeriö, TE-keskukset, Valtion teknillinen tutkimuskeskus VTT, Teknillinen korkeakoulu, Tekes, Finpro, Finnvera, Suomen ympäristökeskus, Elinkeinoelämän keskusliitto, Ilmatieteen laitos sekä yritykset ja ympäristöalan järjestöt ja kansainväliset alan toimijat

Suomi tunnetaan maailmalla ympäristöosaamisen kärkimaana. Hyvä maine antaa uskottavuutta ympäristöteknologiaan perustuvien tuotteiden, palvelujen ja hallinnollisten käytäntöjen viennille.

Sitran Ympäristöohjelman tavoitteena on nostaa suomalaisen, ympäristöteknologiaan pohjautuvan liiketoiminnan tasoa ja kilpailukykyä kansainvälisillä markkinoilla.

Ohjelma tähtää myös sekä vientikelpoisten liiketoimintojen kasvun ja kehityksen vauhdittamiseen että ympäristöteknologian tehokkaaseen soveltamiseen ja käytäntöjen hallinnointiin kotimaassa.

Ohjelma toteutetaan tiiviissä yhteistyössä julkisen sektorin ja alan muiden toimijoiden kanssa. Tavoitteena on myös tuottaa laajasti hyväksytty kansallinen ympäristöteknologian toimintaohjelma, joka esittelee uusia avauksia ja kartoittaa tulevaisuuden heikkoja signaaleja.

”Ympäristöteknologia tarkoittaa Euroopan unionin määritelmän mukaan tekniikkaa, jonka käytöstä on ympäristölle vähemmän haittaa kuin sen vaihtoehdoista”, Ympäristöohjelman johtaja **Jukka Noponen** kertoo.

Sitra on toiminut 1980-luvun alusta lähtien aktiivisesti ympäristöasioissa. Myös osaaminen pääomasijoitustoiminnassa ja pk-yritysten verkottamisessa antaa hyvät lähtökohdat Ympäristöohjelman toteuttamiseen.

Sitra sijoittaa ympäristöteknologiaan

Ympäristöohjelmassa kehitetään uusia menetelmiä yritysten pääoma- ja liiketoimintarahoitukseen ja etsitään innovatiivisia malleja rahoituksen toteuttamiseksi.

Ohjelmassa kartoitetaan suomalainen alan pk-yrityskenttä ja sen klusterit. Klustereista etsitään kehityskelpoisia yritysverkostoja ja järjestelmätoimittajia sekä suurempia yrityksiä verkostovetureiksi. Näistä valitaan Sitran pääomasijoituskohteiksi soveltuvia hankkeita.

”Etsimme ympäristöalalta aktiivisesti uusia sijoituskohteita, joilla on ympäristön kannalta yhteiskunnallista merkitystä”, Noponen sanoo.

Kansainvälistä kumppanuutta ympäristön hyväksi

Kansainvälisten yhteistyöverkostojen rakentaminen ja ympäristöalan seuraaminen kuuluvat olennaisesti Ympäristöohjelmaan.

”Ruotsi on meille erittäin hyvä kumppani, sekin on ympäristöalalla huippumaa. Osallistumme myös Euroopan unionissa alan kehittämiseen. Kaikki ympäristöömme liittyvät säädökset ja määräykset tulevat nykyisin Brysselistä.”

Uusissa Euroopan unionin jäsenmaissa toteutetaan lähivuosina suuria ympäristöhankkeita. Niissä avautuu Suomellekin mahdollisuus tuotteiden ja osaamisen vientiin.

Tuntemme kyllä Kiina-ilmion, mutta tunnistammeko Intia-ilmion?

Rohkeimpien ennusteiden mukaan Intia kasvaa seuraavina vuosikymmeninä maailman kolmanneksi talousmahdiksi.

SUOMI MUKAAN INTIA-ILMIÖN

Intian talous nojaa yhä vahvemmin huippuosaamiseen ja palvelujen tuotantoon. Varsinkin brittiläiset ja yhdysvaltalaiset yritykset ovat ulkoistaneet Intiaan paljon tietotekniikan palvelutuotantoa. Palvelujen tarjonnan painopiste on siirtymässä arvoketjussa ylöspäin, yrityssovelluksista järjestelmien suunnitteluun ja konsultointiin.

Intia on viime vuosina vapauttanut talouttaan muun muassa avaamalla markkinoitaan kansainväliselle kilpailulle ja alentamalla tullejaan.

Intian talouskasvu ja yhteiskunnan muutosvauhti ovat maailman nopeimpien joukossa. Kuuden viime vuoden aikana Intian bruttokansantuote on kasvanut noin kuuden prosentin vuosivauhdilla. Palvelujen osuus on jo yli puolet bruttokansantuotteesta. Intian väkiluku on pian maailman suurin. Tuloterot ovat suuret, köyhiä on paljon, mutta ostokykyinen keskiluokka kasvaa tuntuvasti.

Vauhtia kuvaa esimerkiksi tuore arvio, jonka mukaan Intiassa on nyt yli 40 miljoonaa matkapuhelinasiakasta, mutta noin vuoden päästä jo 100 miljoonaa.

Suuri osa tietotekniikan huippuyrityksistä on intialaisia. Niistä monet toimivat jo Suomessa. Suomalaiset yritykset teettävät muun muassa tietokoneohjelmointia Intiassa.

Sitra haluaa edistää ohjelmallaan myös Suomen ja Intian välistä tiede- ja teknologiayhteistyötä. Kasvavia aloja Intiassa ovat muun muassa energia, terveydenhuolto ja lääketieteellisyys, rakennusteollisuus sekä ympäristöteknologia ja yrityspalvelut.

Kiinnostus Intiaa kohtaan on jo herännyt Suomessa. Intiaa ja sen mahdollisuuksia ei kuitenkaan vielä tunneta pintaa syvemältä.

Perusta tuottavalle Intia-yhteistyölle

Intia on pieni Sitran ohjelma. Se keskittyy aluksi tiedon tuotantoon ja verkostojen rakentamiseen. Perusselvityksessä arvioidaan Intian talouden ja yhteiskunnan nykytila ja kehitysnäkymät sekä Suomen tähänastiset panostukset Intiaan. Kartoituksen perusteella valitaan erityisselvitysten teemat keväällä 2005.

Intia-aihe tarjoaa hyvät mahdollisuudet yhteistyöhön sekä kotimaisten että kansainvälisten kumppaneiden kanssa.

Hyödyt Intiaa koskevasta tiedosta näkyvät selvästi ehkä vasta kymmenen vuoden päästä, mutta ne voivat olla merkittävät. Ohjelman kolmannen vaiheen toteutuksesta päätetään keväällä 2006. Jos ohjelma jatkuu, otamme käyttöön muut Sitran tehokkaat työkalut: koulutuksen ja yritysrahoituksen. Tavoitteena on luoda sellaista yhteistyötä, josta sekä Suomi että Intia hyötyvät.

Intia-ohjelma 2004–2006

Tavoitteet

- perustan luominen Suomen paremmalle Intia-osaamiselle
- kartoitus Intian merkityksestä Suomelle ja sen talouselämälle
- Sitran roolin määrittely Suomen ja Intian yhteistyössä

Toteutus

- ensimmäinen vaihe: perusselvitys keväällä 2005
- toinen vaihe: erityisselvitykset maaliskuuhun 2006 mennessä
- kolmas vaihe: ohjelman jatkamisesta ja toimintojen käynnistämistä päätetään selvitysten tulosten perusteella

Mahdolliset

yhteistyökumppanit
Ulkoasiainministeriö, Finpro, Tekes, Suomen Akatemia, Valtion teknillinen tutkimuskeskus VTT, yliopistot, suomalaiset Intia-asiantuntijat, yhdistykset ja yritykset. Kansainväliset kumppanit Intiasta, Britanniasta, Yhdysvalloista ja Pohjoismaista

Ohjelman valmistelija

tutkimuspäällikkö Vesa-Matti Lahti



Sitran julkaisu 2004

Sitra-sarja

Communities of Networked Expertise. Professional and Educational Perspectives
Elsevier Ltd.
K. Hakkarainen, T. Palonen, S. Paavola,
E. Lehtinen, Sitra 257

Transatlanttinen suhde. Yhdysvallat Euroopan unionin peilinä
P. Ekholm, Sitra 261

Sykettä ja suvaitsevuutta. Globaalin osaamisen kansalliset rajat
A. Forsander, M. Raunio, P. Salmenhaara,
M. Helander, Sitra 262

Työpaikkana maailma. Lähtijöiden näkökulmia globaaliin talouteen
M. Ruckenstein (toim.), Sitra 263

Yliopistojen kolmas tehtävä
K. Kankaala, E. Kaukonen, P. Kutinlahti,
T. Lemola, M. Nieminen, J. Välimaa,
Sitra 264

Onko koolla väliä? Pienet maat EU:n päätöksenteossa
E. Antola, Sitra 265

Luovaan talouteen. Kulttuuriosaaminen tulevaisuuden voimavarana
M. Wilenius, Sitra 266

Geenitieto kuuluu kaikille
O. Kuusi, Sitra 267

Globalisaation portinvartijat
E. Grundström (toim.), Sitra 268

Kansainvälistyvä yliopisto. Suomalaisen yliopistojärjestelmän haasteet
K.-E. Michelsen, Sitra 270

Sosiaaliset innovaatiot ja yhteiskunnan uudistumiskyky
T.J. Hämäläinen, R. Heiskala, Sitra 271

Kustantaja Editra Publishing Oy, ellei toisin mainita. Myynti: Editran asiakaspalvelu ja kirjakauppa sekä kirjakaupat kautta maan.

Sitran raportteja

Advantage Northwest Russia. The New Growth Centre of Europe?
G. Dudarev, S. Boltramovich, P. Filippov,
H. Hernesniemi, Sitran raportteja 33

Open Innovation Networks. Project Report
J. A. Feldman, P. Himanen, O. Leppänen,
S. Weber, Sitran raportteja 35, vain verkossa

Monikulttuurisuus ja tietoyhteiskunta
M. Pakarinen, Sitran raportteja 36

OSKUn oppivuodet. Oppivat seutukunnat -hankkeen arvioinnin loppuraportti
R. Karinen, P. Virtanen, H. Pekkala,
Sitran raportteja 37, vain verkossa

Tietointensiiviset palveluyritykset. Tutkimuksen nykytila
S. Kempplä, P. Mettänen,
Sitran raportteja 38

Suomi uuteen nousuun. Innovaatiot ja osaaminen huipputasolle
A. Hautamäki, T. Lemola (toim.)
Sitran raportteja 39

Parantaako EU ympäristön? Laajentuneen EU:n ympäristöpolitiikka
L. Järvinen, Sitran raportteja 40

eWelfare. Tuottava tietotekniikka hyvinvointipalveluissa
J. Jääskeläinen, Sitran raportteja 41

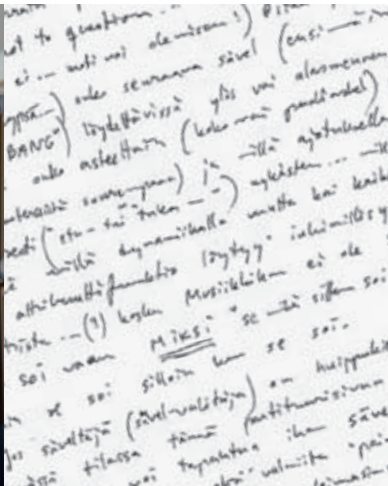
EU vuonna 2020
P. Ekholm, Sitran raportteja 42

Toiveita ja pettymyksiä. Suomalainen yritysjohto ja EU
P. Ekholm, Sitran raportteja 43

Paikallisyhteisöt internetissä. Julkaisu- järjestelmät ja kolmas sektori
H. Rantanen, Sitran raportteja 44

Why they, why not we? An analysis of the competitiveness of Finland and Russia
A. Helanterä, S.-E. Ollus, Sitran raportteja 46

Kustantaja Sitra. Julkaisut sekä painettuna että verkossa, ellei toisin mainita. Julkaisuja voi tilata Sitrasta, sähköposti julkaisut@sitra.fi tai puh. (09) 618 991, verkossa www.sitra.fi/julkaisut.



Sitran tapahtumat 2004

Vuoden 2004 aikana on järjestetty 16 kirjankustamisseminaaria sekä useita uusiin painopistealueisiin liittyviä tiedotustilaisuuksia, työpajoja, keskustelutilaisuuksia ja suunnitteluseminaareja.

PreSeed-rahoituspalvelu on tehostanut toimintaansa kouluttamalla sidosryhmiään. Koulutusta on järjestetty INTRO-yritysten lisäksi myös INTRO-sijoittajille ja DIILI-osuuspääomasijoittajille. Koulutusten lisäksi PreSeed on järjestänyt säännöllisin väliajoin INTRO- ja DIILI-yritysfoorumia sekä LIKSA-verkosto- ja -teemapäiviä.

Vuoden aikana on pidetty kaksi talouspolitiikkakurssia sekä talouspolitiikan erikoiskurssi nuorisjärjestöille ja nuorisotyötä tekeville järjestöille. Lisäksi on aloitettu Yrkekehittämisohjelma sekä Kilpailukyinen innovaatioympäristö -kehittämisohjelma.

Sitra on myös järjestänyt työmarkkinajohtajille ns. Kiina-ilmiön ja sen vaikutuksiin perehdyttävän matkan Pekingiin ja Shanghaihin.

Seminaarit ja messut

EU-laajentumisen vaikutukset Suomen elinkeinoelämään
Sitra ja kauppa- ja teollisuusministeriö
19.1.2004

Vastakauppaseminaari
21.1.2004

OSKUn oppivuodet. Oppivat seutukunnat -hankkeen päätöseminaari
28.1.2004

Software Industry Summit 2004
29.-30.1.2004

Kohdeyrityspäivä
4.2.2004

Lankaa ja mobiilia – tietoverkot alueiden kehittämisessä
Sitra ja Kaupunginosien kehittämisverkosto KaKe
18.3.2004

Seutukunta nousuun yhteistyöllä – e-palvelut lähelle kansalaista
Sitra ja Saarijärven-Viitasaaren seutukunta
20.4.2004 Saarijärvi

Kulttuuriosaaminen kansallisen kilpailukyyn rakentajana -hankkeen päätösjuhla ja Mistä luovuuteni kumpuaa -näyttely (6.-18.5.2004) avajaiset
5.5.2004

Kulta-hankkeen keskustelutilaisuudet

- Kulttuuriosaaminen ja kilpailukyky
11.5.2004
- Kulttuuri ja talouselämä
18.5.2004

Greater China -teemaseminaari
Sitra, Ulkopoliittinen instituutti ja Suomen Pankin siirtymätalouksien tutkimuslaitos
2.6.2004

Venäjä-ohjelman kontaktiseminaari
14.6.2004

Ympäristötekniikan teemaseminaari
17.6.2004

Finnish Futures
Demos, British Council ja Sitra
26.-27.8.2004

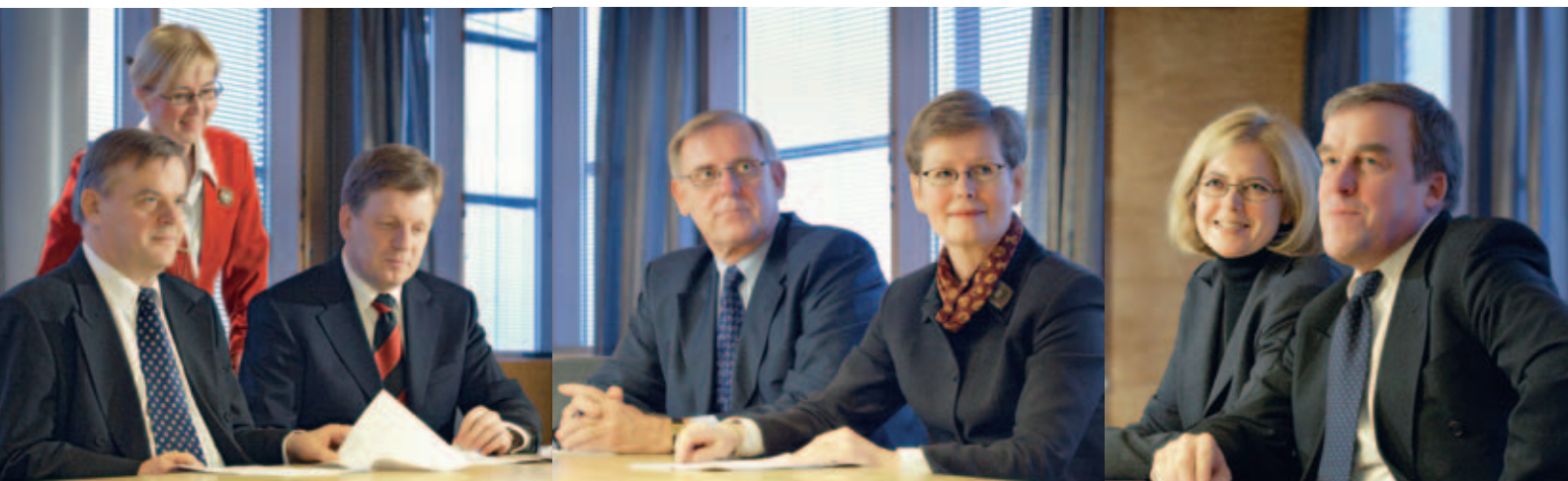
BIOTEC 2004
22.-23.9.2004

BioJapan 2004
28.-30.9.2004 Tokio

Kans(s)alaisena verkossa:
Asukkaat, uusi media ja vaikuttaminen
Sitra, Tieto yhteiskunta.fi ja Helsingin Kaupunginosayhdistysten Liitto ry HELKA
13.10.2004

The world economic situation -seminaari
5.11.2004

SITRAN HALLITUS JA HALLINTONEUVOSTO



Raimo Sailas, Jaana Ekström ja Esko Aho

Markku Linna ja Hannele Pohjola

Satu Lähtenmäki ja Erkki Virtanen

Hallitus

Puheenjohtaja

Raimo Sailas, valtiosihteeri
Valtiovarainministeriö
Hallituksen jäsen vuodesta 1995

Varapuheenjohtaja

Erkki Virtanen, kansliapäällikkö
Kauppa- ja teollisuusministeriö
Hallituksen jäsen vuodesta 1998

Markku Linna, kansliapäällikkö
Opetusministeriö
Hallituksen jäsen vuodesta 1995

Satu Lähtenmäki, professori
Turun kauppakorkeakoulu
Hallituksen jäsen vuodesta 2003

Hannele Pohjola, johtava asiantuntija
Elinkeinoelämän keskusliitto
Hallituksen jäsen vuosina 1995–2004

Pekka Pokela, johtaja
Elinkeinoelämän keskusliitto
Hallituksen jäsen vuodesta 2005

Esko Aho, yliasiamies, Sitra
Hallituksen jäsen vuodesta 2004

Aatto Prihti, yliasiamies, Sitra
Hallituksen jäsen 1997–2004

Sihteeri

Jaana Ekström, johdon assistentti, Sitra
Hallituksen sihteeri vuodesta 2004

Hallintoneuvosto

Puheenjohtaja

Olavi Ala-Nissilä, kansanedustaja

Varapuheenjohtaja

Eero Heinäluoma, kansanedustaja

Arja Alho, kansanedustaja

Janina Andersson, kansanedustaja

Sirkka-Liisa Anttila, kansanedustaja

Ilkka Kanerva, kansanedustaja

Mari Kiviniemi, kansanedustaja

Martti Korhonen, kansanedustaja

Ben Zyskowitz, kansanedustaja

Sihteeri

Anton Mäkelä, varatuomari

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

VUODELTA 2004

Vuosi 2004 oli Suomen itsenäisyyden juhlarahaston 37. toimintavuosi. Sen kuluessa Sitra muutti toimintansa strategisia painopistealueita.

Edellivuoden lopulla alkanut maailmantalouden noususuhdanne oli kertomusvuonna voimakas: kasvu kohosi lähes viiteen prosenttiin. Myönteiseen kehitykseen vaikuttivat lähinnä Aasia ja Yhdysvallat. Euroalueella ja Japanissa jouduttiin tyytymään huomattavasti hitaampaan kasvuun. Vuoden jälkipuoliskolla kasvuvauhti kuitenkin tasaantui. Tämä johtui muun muassa öljyn hinnan huomattavasta kallistumisesta.

Euroalueen kehitys oli selvästi hitaampaa kuin muilla talousalueilla, sillä euron vahvistuminen dollariin nähden heikensi euroalueen hintakilpailukykyä. Aasiassa varsinkin Kiinan ja Intian talouksien kasvu oli nopeaa, koska erilaiset uudistukset muuttivat maita markkinalähtöisemmiksi ja edistivät myönteistä kehitystä. Yhdysvaltain talouskasvu perustui pitkälti alhaiseen korkotasoon ja verokevennysten taloutta elvyttävään vaikutukseen.

Suomen bruttokansantuotteen kasvu voimistui kertomusvuonna yli kolmeen prosenttiin. Monista aiemmista noususuhdanteista poiketen vienti kehittyi kuitenkin vaatimattomasti. Loppuvuodesta maailmantalouden kasvunäkymät heikentyivät, mikä heijastui myös Suomen talouden kehitykseen.

Kansainvälisillä rahamarkkinoilla osakemarkkinat kehittyivät alkuvuonna heikosti, mutta markkinoiden sentimentti vahvistui loppuvuodesta. Suomessa osakemarkkinat kehittyivät erittäin suotuisasti. Tämä johtui yritysten myönteisestä tuloskehityksestä ja maksetuista lisäosingoista. Yhdysvaltain keskuspankki nosti kertomusvuoden aikana useaan otteeseen keskeistä, poikkeuksellisen matalaa ohjauskorkoaan inflaatio-odotusten hillitsemiseksi. Euroopan keskuspankki sen sijaan säilytti koko vuoden ajan ohjauskorkonsa ennallaan.

Sitran tehtävänä on edistää Suomen vakaata ja tasapainoista kehitystä, talouden määrällistä ja laadullista kasvua sekä kansainvälistä kilpailukykyä. Kertomusvuonna Sitran toimintaa arvioitiin ja suunniteltiin perusteellisesti, sillä toiminnalle haettiin uusia suuntaviivoja strategiakaudeksi 2005–2007. Pää tavoitteeksi asetettiin tehostaa toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Tämän toteuttamiseksi Sitran toimintaa ja organisaatiota uudistettiin niin, että voimavarat vastedes keskitetään kulloinkin muutamalle painopistealueelle ja niille

perustettaville ohjelmille. Ensimmäisiksi painopistealueiksi valittiin terveydenhuolto, innovaatiojärjestelmä, Venäjä, Intia, ympäristö sekä ravitseminen.

Sitra rahoittaa toimintansa peruspääoman ja rahoitus-toiminnan tuotoilla. Peruspääoman tuotto kasvoi kertomusvuonna kohtuulliseksi. Pääomasijoitusmarkkinoillakin kehitys oli aiempaa myönteisempää. Sitran rahoituspäätösten määrä laski edellivuoden 32 miljoonasta 28 miljoonaan euroon. Kertomusvuoden tilikauden tulos oli 7,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

OHJELMAT

Ohjelmien yleisenä tavoitteena on vaikuttaa laajasti Suomen yhteiskunnalliseen päätöksentekoon ja uudistumiskykyyn. Ohjelmissa kehitetään uusia toimintatapoja ja käytäntöjä sekä julkisten että yksityisten sidosryhmien kanssa. Ohjelmien toteutuksessa käytetään Sitran menetelmiä eli tutkimusta, koulutusta, innovatiivisia kokeiluja, uuden liiketoiminnan kehittämistä ja yritysrahoitusta.

Sitran Terveydenhuollon ohjelman päämääränä on kehittää terveydenhuoltoa tukevaa palvelualaa. Uusien palvelumallien ja rahoitusinstrumenttien sekä teknologian soveltamisratkaisujen avulla pyritään tuottamaan uutta liiketoimintaa niin kotimaisille kuin kansainvälisille markkinoille.

Innovaatio-ohjelmassa tuotetaan Suomelle keskeisten toimijoiden yhteinen visio tulevaisuuden kilpailukykyisestä innovaatioympäristöstä, luodaan siihen perustuva toimenpideohjelma ja käynnistetään sitä kehittäviä hankkeita.

Venäjä-ohjelmassa muodostetaan laaja viitekehys Suomen ja Venäjän talouden yhteistyölle. Ohjelman strategiaosuudessa laaditaan Suomen talouselämälle Venäjä-strategia yhteistyössä Venäjän kaupan toimijoiden kanssa. Foorumiosassa luodaan vuoropuhelua suomalaisten ja venäläisten teollisten ja yhteiskunnallisten huippuvaikuttajien välille. Integraatio-osassa kehitetään erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille uusia toiminta- ja verkottumismahdollisuuksia Venäjällä ja Suomessa.

Intia-ohjelman tavoitteena on parantaa Suomen Intia-osaamista. Ohjelmassa laaditaan perusselvitys ja siihen pohjautuva erityisselvitys.

Ympäristöohjelmassa vahvistetaan ympäristöklusteria ja tehostetaan ympäristöteknologian soveltamista. Ohjelman

tavoitteena on myös tarjota eri toimijoille kansallinen yhteistyöfoorumi, kehittää ja ehdottaa uusia innovatiivisia toimintatapoja sekä toimia katalysaattorina kotimaisten ja ulkomaisten pääomasijoitusten houkuttelemiseksi alalle.

Ravitsemusohjelmassa kehitetään terveelliseen ravitsemukseen perustuva toimintaohjelma, jolla voidaan saada aikaan suuria kansanterveydellisiä hyötyjä sekä merkittävää uutta liiketoimintaa.

Ohjelmien täysimittainen toiminta käynnistyi vuoden lopussa.

TUTKIMUS- JA KEHITYSTOIMINTA

Sitran tutkimukset käsitelivät kertomusvuonna teknologiaa ja sosiaalisia innovaatioprosesseja, Suomen innovaatiojärjestelmää, tietoyhteiskuntaa, yliopistojen uudistumishaasteita, geenitietojen hyödyntämistä, globalisaation vaikutuksia, Venäjän kilpailukykyä ja Euroopan unionin kehitystä.

Vuoden aikana Sitra julkisti tutkimukset innovaatiojärjestelmän uudistumisasteista, kulttuuriosaamisen ja kilpailukyyn välisestä suhteesta, osaajaverkostoista sekä sosiaalisista innovaatioista ja yhteiskunnan uudistumiskyvystä. Samoin Sitran julkaisuina ilmestyivät tutkimukset tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämisestä sosiaali-, terveys- ja koulutuspalveluissa, sosiaalisten innovaatioiden kehittämisessä sekä paikallisyhteisöissä.

Sitran hankkeissa tutkittiin myös yliopistojen uuden yhteiskunnallisen tehtävän luonnetta ja vaikutuksia yliopistojen toimintaan sekä suomalaisen yliopistokoulutuksen rakenteellisia uudistumishaasteita. Vuoden kuluessa jatkettiin niin ikään koulutuspolitiikan taloudellisia vaikutuksia selvittävää tutkimusta.

Geenitietoa koskevassa hankkeessa selvitettiin geenitiedon keräämiseen liittyviä eettisiä ja yhteiskunnallisia kysymyksiä sekä pohdittiin, miten Suomi voisi oikealla tavalla hyödyntää kansalaisten geenitietoja tulevaisuudessa.

Kertomusvuonna tutkittiin myös globalisaation vaikutuksia kansainvälisten osaajien liikkuvuuden, ulkomailla asuvien suomalaisten osaajien sekä kaupan kansainvälisen osto- ja myyntitoiminnan näkökulmista. Lisäksi julkaistiin tutkimukset monikulttuurisuuden ja tietoyhteiskunnan vuorovaikutuksesta sekä

Suomen kilpailukyystä kansainvälisten yritysten sijaintipaikkana.

Sitran uutta Venäjä-ohjelmaa pohjustettiin kahdessa tutkimusraportissa. Niissä selvitettiin Luoteis-Venäjän taloudellisia kehitysmahdollisuuksia teollisten klusterien näkökulmasta sekä vertailtiin Suomen ja Venäjän kilpailukykyä.

Euroopan unionia koskevassa hankkeessa analysoitiin unionin ja Yhdysvaltojen suhdetta sekä unionin ympäristöpolitiikkaa. Lisäksi selvitettiin suomalaisten yritysjohtajien suhtautumista unioniin, pienten maiden asemaa unionin päätöksenteossa ja unionin tulevaisuutta.

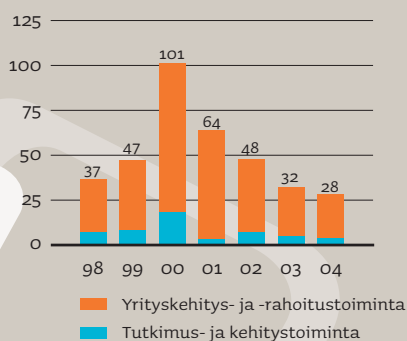
Sitran koulutustoiminnassa käynnistyi syksyllä kilpailukykyistä innovaatioympäristöä kehittävä ohjelma. Sen tavoitteena on määrittää visio ja tavoitella innovatiiviselle Suomelle sekä esittää selkeä tiekartta tavoitteeseen pääsemiseksi. Työhön osallistuu Suomen keskeisiä innovaatiojärjestelmän päätöksentekijöitä ja innovaatio toiminnan asiantuntijoita. Kehittämishankkeeseen liittyy Sitran Innovaatio-ohjelmaan.

Kertomusvuoden aikana järjestettiin niin ikään kaksi talouspolitiikkakurssia ja yksi talouspolitiikan erikoiskurssi nuorisjärjestöjen ja nuorisotyötä tekevien järjestöjen johdolle. Keväällä Suomessa vieraili CAFIU-delegaatio (The Chinese Association for International Understanding) Kiinasta. Syksyllä puolestaan toteutettiin Sitran kutsuman työmarkkinaohjelmien delegaation Kiinan-vierailu yhdessä valtioneuvoston kanslian Suomi maailmantalouden murroksessa -ryhmän kanssa.

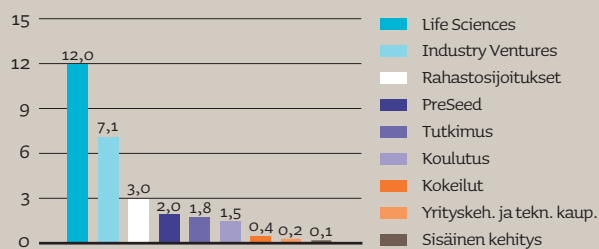
Useita monivuotisia kokeiluhankkeita saatiin päätökseen vuoden aikana. Niistä keskeisimpiä olivat Oppivat seutukunnat, Tietoyhteiskuntastrategian kärkihanke ja Itä-Suomen sosiaalisten innovaatioiden keskus.

Sitran sisäisessä kehityksessä kertomusvuoden tärkein tehtävä oli jalkauttaa uusi strategia ja luoda sen mukainen toimintamalli. Mallin peruserätyösuunnitelmista laadittiin Ohjelma-toiminnan käsikirja. Kehitystyön pohjalta käynnistettiin loppuvuodesta muun muassa hankkeet, jotka liittyivät toiminnan vaikuttavuusarviointiin ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen. Yliasiamiespäivästä muodostui uusi käytäntö, jossa strategiasta ja sen toteuttamisesta keskusteltiin koko henkilökunnan voimin.

Rahoituspäätökset 1998–2004
milj. euroa



Rahoituspäätökset toiminta-alueittain 2004
milj. euroa



YRITYSKEHITYS JA -RAHOITUS

Yrityskehitys ja teknologian kaupallistaminen

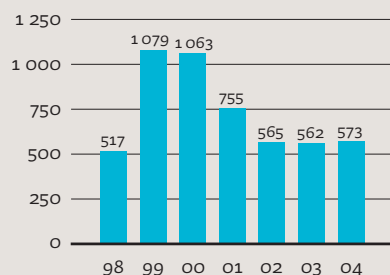
Yrityskehitys ja teknologian kaupallistaminen -toiminnossa synnytetään ja kehitetään uusia innovatiivisia yrityksiä hautomoverkoston avulla sekä kaupallistetaan teknologiaa yliopistoista, korkeakouluista ja tutkimuslaitoksista.

Kertomusvuonna jatkui kauppa- ja teollisuusministeriön käynnistämä yrityskehitysyhtiöiden kansallinen kehittämissanke (Yrke). Hanke on Sitran, ministeriön ja Tekesin yhteinen, ja Sitra vastaa sen koordinoinnista. Valtakunnallinen hanke perustuu julkisten toimijoiden verkostoyhteistyöhön, jossa kultakin alueelta ovat mukana työvoima- ja elinkeinokeskukset sekä yrityskehitysyhtiöiden omistajiin lukeutuvat kaupungit, kunnat ja maakuntaliitot. Tavoitteena on lisätä yrityshautomoissa sijaitsevien kehitysyhtiöiden avulla uusien innovatiivisten yritysten määrää, parantaa niiden elinkelpoisuutta ja nopeuttaa niiden kasvua. Samalla yrityskehitysyhtiöiden omaa rahoitusta kehitetään nykyistä pitkäjänteisemmäksi ja yhtiöiden toimintamalleja muokataan vastaamaan entistä paremmin asiakasyritysten tarpeisiin. Hankkeessa on mukana 14 alueellista yrityskehitysyhtiötä. Niiden tavoitteena on kaksinkertaistaa hankkeen kuluessa arvioitavien ja hautomoon tulevien yritysten määrä.

Yrityskehitysyhtiöiden toimintamallien kehittämiseksi käynnistettiin laaja ohjelma, jossa määritellään keskeiset prosessit sekä tarkistetaan parhaat käytännöt ja työkalut vuorovaikutteisesti. Ohjelman aikana ja sen jälkeen varmistetaan, että kehittämistoimet toteutetaan ja niiden tuloksia seurataan. Ensimmäisillä jaksoilla määriteltiin yhtenäinen toimintaprosessi, käytössä olevat oman toiminnan työkalut ja niiden kehittämistarpeet.

Suoria sijoituksia teknologian kaupallistamisyhtiöihin ei enää lisätä. Sitran strategiaa teknologian kaupallistamiseksi tarkistettiin vuoden aikana siten, että kasvuvaiheessa olevien yhtiöiden toimintaa kehitetään ja kypsistä kohteista irtaudutaan. Vuoden lopussa Sitra myi omistusosuutensa HY Holding Oy:stä Helsingin yliopiston rahastoille.

Peruspääoman markkina-arvo 1998–2004 milj. euroa



PreSeed-rahoituspalvelut

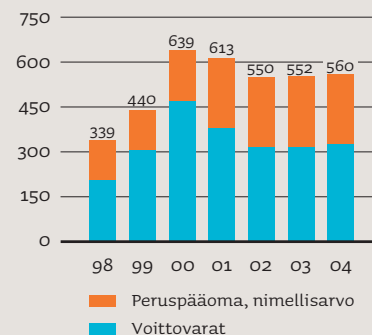
PreSeed-palvelun tarkoituksena on parantaa laajalla teknologia-alueella toimivien alkuvaiheen yritysten sijoitusvalmiuksia ja järjestää niille ensirahoitusta. PreSeedissä kehitetään ja ylläpidetään INTRO-markkinapaikkaa yhtäältä valikoiduille yrityksille ja toisaalta koko pääomasijoitusosalalle. Erityisesti painotetaan yksityissijoittajien (bisnesenkeleiden) merkitystä. PreSeed voi tehdä yhteissijoituksia yksityissijoittajien ja rahastojen kanssa valitsemiinsa kohdeyrityksiin sekä hallinnoida ulkoisia pääomia näihin sijoituskohteisiin. PreSeed edistää yksityissijoittamista Suomessa osallistumalla alan eurooppalaiseen toimintaan ja esittelemällä esimerkiksi hyviksi koettuja koulutus- ja verotuskäytäntöjä kotimaassa.

PreSeed hallinnoi Sitran ja Tekesin yhteistä LIKSA-rahoitusta, jolla parannetaan aloittavien yritysten liiketoimintasuunnitelmia. Se myös välittää kokeneita liiketoiminnan osajia näihin yrityksiin DIILI-palvelun avulla. Riittävän sijoitusvalmiuden saavuttaneille yrityksille PreSeed tarjoaa INTRO-markkinapaikan palvelut ensirahoituksen toteuttamiseksi.

Kertomusvuoden aikana PreSeed neuvotteli rahoitusta ja hallinnointiosuuden Veraventures Oy:n VeraTek-rahastosta. Lisäksi PreSeed neuvotteli Euroopan investointipankin, Euroopan komission yritystoiminnan pääosaston ja yksityissijoittajien kanssa yhteisen rahaston perustamisesta ja hallinnoinnista. PreSeed on myös valmistellut yhteistyössä Suomen Yrittäjien kanssa valikoivan omistajavaihdospalvelun toteuttamista INTRO-markkinapaikan osana. Eurooppalaista yhteistyötä PreSeed on tehnyt EBANin (European Business Angels Network) hallituksen jäsenenä sekä Euroopan komission kolmivuotisen SUN&SUP-kehitysohjelman jäsenenä. SUN&SUP kehittää uusia, koko Euroopassa käyttöön otettavia alkuvaiheen teknologiayritysten palveluja.

LIKSA-rahoitusta haki kertomusvuonna 91 yritystä, ja rahoitusta myönnettiin 25 yritykselle. INTROssa esittäytyi vuoden aikana 37 yritystä mahdollisina sijoituskohteina. DIILI-rekisteriin haki 85 henkeä, joista 35 hyväksyttiin mukaan.

Oma pääoma 1998–2004 milj. euroa



Sitra Industry Ventures

Sitra Industry Venturesin pääomasijoitussalkussa oli kertomusvuoden lopussa 53 yritystä. Kohteisiin oli sijoitettu yhteensä 48,7 miljoonaa euroa. Vuoden aikana irtauduttiin useasta yhtiöstä. Tavoitteena on jatkaa irtaantumista erityisesti nykyisen portfolion kasvu- ja järjestelyvaiheessa olevista yrityksistä siten, että sijoitukset ja yritysten jatkotoiminta turvataan.

Uusia sijoitusehdotuksia käsiteltiin vajaat 110. Määrä oli suunnilleen sama kuin kolmena edellisenä vuotena. Kertomusvuonna tehtiin viisi ensisijoituspäätöstä ja kuusi päätöstä jo salkussa olevien kohdeyritysten jatkorahoituksesta. Sijoituspäätösten kokonaismäärä oli 6,9 miljoonaa euroa.

Kauppa- ja teollisuusministeriön asettama selvitystyöryhmä jätti vuoden lopussa ehdotuksensa aloittavien innovaatioyritysten siemenrahoituksen ja palvelujärjestelmän uudistamisesta (AISP-strategia). Sitra teki ministeriölle oman tarjouksensa epäsymmetristä voitonjakoa soveltavasta siemenvaiheen rahastomallista, joka palvelisi Suomen innovaatio- ja rahoitusjärjestelmää. Sitra tarjosi hallinnointipalveluja mahdolliseen uuteen rahastoon.

Yhteistyö muiden julkisten toimijoiden eli lähinnä työvoima- ja elinkeinokeskusten, Tekesin, Finnvera Oyj:n, Suomen Teollisuussijoitus Oy:n ja Finpron kanssa jatkui tiiviinä. Myös julkisten toimijoiden ja Sitran muodostama yhteistyöryhmä Club of Excellence jatkoi toimintaansa kertomusvuoden aikana.

Sitra Life Sciences

Sitra on vuodesta 1997 osallistunut keskeisenä aloitteen tekijänä ja riskinkantajana niin sanotun bioklusterin rakentamiseen. Klusteria on kehitetty pääosin suomalaisilla pääomasijoituksilla. Sitran Life Sciences -yrittäjäryhmässä oli kertomusvuoden lopussa 36 yritystä, ja sijoitetun pääoman arvo oli 97,8 miljoonaa euroa. Vuoden aikana tehtiin yksi uusi ensisijoitus ja irtauduttiin viidestä yhtiöstä. Sijoituspäätösten kokonaismäärä oli 11,8 miljoonaa euroa.

Life Sciences -toimialan markkinatilanne jatkui kertomusvuonna haasteellisena. Keskeinen ongelma oli edelleen löytää kansainvälisiä johtavia sijoittajia, jotka tekisivät jat-

kosijoituksia sijoitussalkussa oleviin yrityksiin. Sitra käynnisti tästä syystä vuoden aikana noin 20 kohdeyrityksensä pääomitusprosessin, joka pyrki turvaamaan yritysten rahoituspohjan. Lopputuloksena voi olla kotimaisella ja kansainvälisellä pääomalla rahoitettu uusi Life Sciences -rahasto. Ulkopuolinen investointipankki on prosessissa mukana taloudellisena asiantuntijana ja järjestelijänä. Järjestelyn kohteena olevat yritykset kuuluvat Life Sciences -salkun edistyneimpään osaan, eli niiden kehitys vaatii aiempaa selvästi suurempaa rahoitusta ja omistuspohjan laajentamista. Prosessi pyritään saattamaan päätökseen vuoden 2005 loppuun mennessä.

Tukeakseen kohdeyritystensä liiketoiminnan kehittymistä Sitra jatkoi Tekesin kanssa Japan Access Program -pilottihanketta, joka suuntautuu japanilaisille bioalan markkinoille. Sitra esiintyi Bio Japan 2004 -tilaisuudessa yhdeksän kohdeyrityksensä kanssa.

Sitra Management Oy

Sitra Management Oy on Sitran kokonaan omistama yhtiö, joka hallinnoi omistuksia pääomasijoitustoimintaa harjoittavissa hallinnointiyhtiöissä.

Kertomusvuonna Sitra päätti ryhtyä sponsorisijoittajaksi käynnistysvaiheessa olevaan uuteen pääomarahastoon, joka sijoittaa Venäjän Euroopan-puoleiselle alueelle.

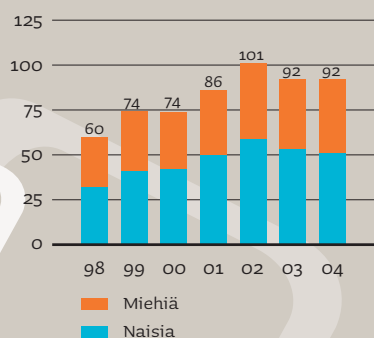
Sitra Management Oy:n tulos oli 0,1 miljoonaa euroa ja taseen loppusumma oli 5,1 miljoonaa euroa.

HALLINTO

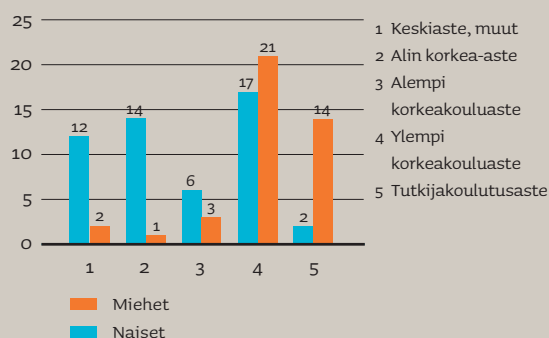
Sitra on eduskunnan alainen julkisoikeudellinen rahasto. Eduskunnan nimittämä Suomen Pankin pankkivaltuusto muodostaa Sitran hallintoneuvoston. Kertomusvuoden aikana hallintoneuvosto kokoontui viisi kertaa. Sen jäsenet olivat kansanedustaja Olavi Ala-Nissilä (puheenjohtaja), Eero Heinäluoma (varapuheenjohtaja), Arja Alho, Janina Andersson, Sirkka-Liisa Anttila, Ilkka Kanerva, Mari Kiviniemi, Martti Korhonen ja Ben Zyskowitz. Sihteerinä toimi varatuomari Anton Mäkelä.

Sitran hallitus kokoontui kertomusvuoden aikana kymmenen kertaa. Hallituksen jäsenet olivat valtiosihteerit Raimo

Sitran henkilöstö 1998–2004



Sitralaisten koulutusjakauma



Sailas (puheenjohtaja), kansliapäällikkö Erkki Virtanen (vara-puheenjohtaja), kansliapäällikkö Markku Linna, professori Satu Lähteenmäki, johtava asiantuntija Hannele Pohjola sekä Sitran yliasiamiehet Aatto Prihti (30.6.2004 asti) ja Esko Aho (1.7.2004 lähtien). Hallituksen sihteerinä toimi johdon assistentti Jaana Ekström. Hallintoneuvosto valitsi kokouksessaan 8.12.2004 hallituksen entisessä kokoonpanossaan seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi 2005–2006, kuitenkin siten, että johtaja Pekka Pokela korvaa Hannele Pohjolan. Hallituksen puheenjohtajana jatkaa valtiosihteerinä Raimo Sailas, ja vara-puheenjohtajana toimii kansliapäällikkö Erkki Virtanen.

Eduskunnan valitsemat Sitran tilintarkastajat olivat kertomusvuonna kansanedustaja Matti Saarinen puheenjohtajana (Susanna Huovinen) sekä jäsenenä kansanedustaja Esko Kiviranta (Mika Lintilä), kansanedustaja Timo Seppälä (Olli Nepponen), kauppatieteiden tohtori, KHT Reino Majala (KHT Keijo Kauppinen) ja KHT Veli Vanhanen (KHT Arto Kuusiola). Tilintarkastajien sihteerinä oli professori, KHT Kalervo Virtanen.

Hallintoneuvoston valitsema KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy vastasi Sitran sisäisestä tarkastuksesta ja rahoituskohteiden tarkastuksesta. Päävastuullinen tarkastaja oli KHT Juha Wahlroos.

Sitran yliasiamies kauppatieteiden tohtori Aatto Prihti jäi eläkkeelle 30.6.2004. Hänen seuraajansa valtiotieteiden maisteri Esko Aho aloitti työnsä Sitran yliasiamiehenä 1.7.2004.

Sitran strategian muutos, jossa osaaminen ja voimavarat kohdistetaan tiettyihin painopistealueisiin, edellyttää aiempaa tehokkaampaa yhteistyötä ja vuorovaikutusta eri yksiköiden välillä sekä voimavarojen joustavaa liikkumista tarpeen mukaan. Puolisen vuotta kestäneestä esimieskoulutuksesta saatiin hyviä kokemuksia, minkä vuoksi esimiesten yhteisiä tapaamisia päätettiin jatkaa noin kolmesti vuodessa kokouksissa esimiesfoorumissa. Ensimmäisessä, syksyllä pidetyssä foorumissa käsiteltiin muutosjohtamista. Sitralaisten osaa-miskartoitus päätettiin tehdä alkuvuodesta 2005.

Kertomusvuonna toteutettiin laaja, joka toinen vuosi tehtävä työyhteisöselvitys. Sen mukaan Sitraa pidetään arvos-

tettuna toimijana yhteiskunnassa ja henkilöstön kannalta tulevaisuuden näköalapaikkana.

Vuoden päättyessä Sitrassa työskenteli 92 henkeä. Heistä 51 (55 prosenttia) oli naisia ja 41 (45 prosenttia) miehiä. Henkilöstön keski-ikä oli vuoden lopussa 44 vuotta.

PERUSPÄÄOMA

Sitran peruspääoman markkina-arvo nousi kertomusvuonna 573 miljoonaan euroon edellisvuoden lopun 562 miljoonasta eurosta. Nimellisarvoltaan peruspääoma on 235 miljoonaa euroa. Pääosa peruspääomasijoituksista on annettu ulkopuolisten omaisuudenhoitajien hoidettaviksi.

Peruspääoman markkina-arvosta 35 prosenttia muodostuu kotimaisista osakesijoituksista ja 23 prosenttia kotimaisista korkopapereista. Eurooppalaisten valtioiden liikkeelle laskemien joukkovelkakirjalainojen osuus on 16 prosenttia. Kotimaisista osakesijoituksista sekä kotimaisista ja eurooppalaisista korkosijoituksista vastaavat Alfred Berg Omaisuudenhoito Oy ja Mandatum Omaisuudenhoito Oy. Tämän lisäksi Sitra on sijoittanut Pohjola Finland Value -rahastoon.

Kertomusvuonna Sitra irtisanoi omaisuudenhoitosopimuksensa Lombard Odier Darier Hentsch & Cien kanssa. Osa tästä kansainvälisestä osakemandaatista siirrettiin Morgan Stanley & Co:n ja JP Morgan Fleming Asset Management Ltd:n hoitamiin kansainvälisiin osakesalkkuihin. Union Bancaire Privéen hallinnoimaan Selectinvest- hedge fund rahastojen rahastoon tehtiin kahdeksan miljoonan euron sijoitus. Toinen suunnilleen samansuuruisen rahasto-osuus Sitralla on ABN Amron hallinnoimassa Multi Strategy -rahastossa. Lisäksi Sitra on sijoittanut Handelsbankenin hallinnoimaan eurooppalaiseen osakeindeksirahastoon.

Peruspääomaan kuuluu myös sijoituksia pääomarahastoihin ja kiinteistöihin. Kertomusvuonna myytiin osa Helsingin Uudenmaankadun kiinteistöomistuksesta.

ESITYS YLIJÄÄMÄSTÄ

Hallitus esittää, että tilikauden ylijäämä, joka on 7 641 922,28 euroa, siirretään edellisten tilikausien ylijäämä-/alijäämätilille.

TULOSLASKELMA

(1 000 €)

1.1.–31.12.2004

1.1.–31.12.2003

VARSINAINEN TOIMINTA

Yrityskehitys ja -rahoitus

Tuotot

Myyntivoitot		2 426	975
Tuotot rahastosijoituksista		1 769	653
Muut tuotot rahoituskohteista		939	803

	1)	5 134	2 430
--	----	-------	-------

Kulut

Kulut rahoituskohteista	2)	-17 777	-36 737
Muut kulut	3)	-387	-627
Osuus yhteiskuluista		-3 639	-3 551

		-21 803	-40 915
--	--	---------	---------

		-16 669	-38 485
--	--	---------	---------

Tutkimus ja kehitys

Tuotot

Tuotot rahoituskohteista	4)	8	13
--------------------------	----	---	----

Kulut

Kulut rahoituskohteista	5)	-4 422	-7 023
Muut kulut	6)	-246	-273
Osuus yhteiskuluista		-2 458	-2 273

		-7 126	-9 569
--	--	--------	--------

		-7 117	-9 556
--	--	--------	--------

Hallinto

Kulut

Henkilöstökulut	7)	-7 742	-7 602
Poistot	8)	-470	-499
Muut kulut		-1 351	-1 376
Siirrot toiminnoille		6 096	5 824

		-3 467	-3 653
--	--	--------	--------

Kulujäämä

		-27 253	-51 694
--	--	---------	---------

SJOITUSTOIMINTA

Peruspääoman tuotot	9)	42 959	56 013
Peruspääoman kulut	10)	-8 064	-2 888

		34 895	53 124
--	--	--------	--------

TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ

		7 642	1 430
--	--	--------------	--------------

TASE

(1 000 €)

31.12.2004

31.12.2003

VASTAAVAA

Pysyvät vastaavat

Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto		493	765
Osakkeet ja osuudet		14 518	14 518
Muut sijoitukset		82	71
	11)	15 092	15 354
Sijoitukset rahoituskohteisiin			
Osakkeet ja osuudet		102 087	111 312
Pääomalainat		15 629	17 997
Muut lainat		8 204	9 241
	12)	125 921	138 551
Peruspääomasijoitukset			
Joukkovelkakirjalainat		107 521	112 570
Osakkeet ja osuudet		144 915	143 520
Rahasto-osuudet		71 485	64 221
Kiinteistösijoitukset		35 794	46 963
Muut sijoitukset		107 663	98 570
	13)	467 378	465 844
		608 391	619 748
Vaihtuvat vastaavat			
Saamiset			
Siirtosaamiset	14)	4 392	6 985
Rahat ja pankkisaamiset		5 247	2 350
		9 639	9 335
VASTAAVAA YHTEENSÄ		618 030	629 084

VASTATTAVAA

Oma pääoma

Peruspääoma		235 463	235 463
Edellisten tilikausien ylijäämä		317 325	315 895
Tilikauden ylijäämä		7 642	1 430
		560 430	552 788
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Varaukset rahoitustoiminnasta		21 063	27 747
Vieras pääoma			
Lyhytaikainen			
Saadut ennakkomaksut		0	0
Siirtovelat	15)	15 111	19 167
Velat rahoitustoiminnasta	16)	21 426	29 382
		36 537	48 549
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		618 030	629 084

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Kirjanpito noudattaa kirjanpitolain periaatteita seuraavin poikkeuksin:

- Pääomasijoitustoiminnan aikaisen vaiheen sijoitukseen (siemenrahoitus) tehdään varovaisuuden periaatteen mukainen kirjanpidon riskivaraus (varaus rahoitustoiminnasta).
- PreSeed-rahoituksen, yrityskehitystoiminnan sekä tutkimus- ja kehitystoiminnan menot kirjataan kuluiksi, samoin niihin liittyvät lainat, joiden takaisinmaksu on ehdollinen.
- Rahoituspäätöksiin liittyvät palautukset (tulot) kirjataan vasta, kun maksu on saatu.

Tilinpäätöksen ryhmittely

Tuloslaskelman ja taseen erien ryhmittelyä on muutettu vastaamaan uutta organisaatorakennetta. Edellisen vuoden luvut on muutettu vertailukelpoisiksi.

Sijoitusten arvostus

Peruspääomasijoituksiin kuuluvat osakkeet, osuudet ja joukkovelkakirjalainat on arvostettu alimman arvon periaatteella joko alkuperäiseen hankintamenuun tai sitä alemmaan käypään arvoon. Arvonlennukset on tehty hankintaerittäin. Sekä kotimaisissa että ulkomaisissa osakkeissa on käytetty viimeistä kaupankäyntikurssia. Joukkovelkakirjalainojen arvostuksessa on käytetty Suomen Sijoitustutkimus Oy:n ilmoittama hintaa.

Kohdeyrityksiin ja rahastoihin tehtyjen pääomasijoitusten tasearvona on alkuperäinen hankintamenu tai tätä alhaisempi sisäisen arvonnäilytyksen arvo. Sisäinen arvonnäilytyksen arvo.

tehdään suorien kohdeyrityssijoitusten osalta kaksi kertaa vuodessa, ja vuoden lopulla tehtävän arvonnäilytyksen perusteella tehdään tarvittavat arvostuksen muutokset tilinpäätökseen. Rahastosijoitusten arvonnäilytyksessä käytetään samoja periaatteita soveltuvin osin. Niiden arvostuksen pohjana on rahastojen ilmoittama oman salkkunsu arvostus.

Käyttöomaisuuden arvostus

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat

muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta
toimitilojen perusparannukset	10 vuotta
koneet ja kalusto	5 vuotta
atk-laitteet	3 vuotta

Sijoitusomaisuuden poistot on laskettu käyttöomaisuushyödykkeiden poistoja vastaavalla tavalla.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu euromääräisiksi tilinpäätöspäivän keskikurssiin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT (1 000 €)

Liitetiedoissa annetaan lisätietona selvitys tuloslaskelman erien sisällöstä. Liitetietojen yhteydessä esitetty numero viittaa tuloslaskelmaan.

Yrityskehitys ja -rahoitus

	Industry Ventures		Life Sciences		PreSeed		Yrke ja teknologian kaupallistaminen		Rahasto-sijoitukset		Yhteensä	
	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003
1. Tuotot rahoituskohteista												
pääomanpalautukset	2	10	0	14	71	76	0	17	0	0	73	117
voitto-osuudet	0	0	0	0	0	0	0	0	1 769	653	1 769	653
korot	229	208	101	112	2	0	0	37	0	1	332	358
myyntivoitot	1 074	0	0	2	0	0	1 224	0	128	973	2 426	975
osingot	145	122	125	0	0	0	90	56	34	86	394	264
muut tuotot	126	44	14	11	0	8	0	0	0	0	140	63
Yhteensä	1 576	384	240	139	73	84	1 314	110	1 931	1 713	5 134	2 430
2. Kulut rahoituskohteista												
kulut rahoituskohteista	-838	-1 130	-440	-714	-565	-1 153	-232	-106	-6	-740	-2 081	-3 843
arvonalennus	-4 200	-3 563	-15 518	-21 145	-87	-50	-600	-784	-1 975	-11 647	-22 380	-37 189
riskivaruksen muutos	441	2 274	6 315	2 071	-72	-50	0	0	0	0	6 684	4 295
Yhteensä	-4 597	-2 419	-9 643	-19 788	-724	-1 253	-832	-890	-1 981	-12 387	-17 777	-36 737
3. Muut kulut												
muut kulut	-125	-249	-190	-297	-66	-67	-5	-2	-1	-12	-387	-627

Tutkimus ja kehitys

	Tutkimus		Koulutus		Kokeilut		Sisäinen kehitys		Ohjelmat		Yhteensä	
	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003
4. Tuotot rahoituskohteista	8	12	0	0	0	1	0	0	0	0	8	13
5. Kulut rahoituskohteista	-2 032	-1 532	-447	-1 243	-1 836	-4 097	-107	-151	0	0	-4 422	-7 023
6. Muut kulut	-55	-47	-44	-57	-58	-70	-58	-99	-31	0	-246	-273

Tutkimus ja kehitys -toimialueet olivat tutkimus, koulutus, kokeilut sekä sisäinen kehitys. Tilikauden aikana rahoitettiin yhteensä 42 hanketta.

Tutkimus

Innovaatio-ohjelman valmistelu ja käynnistys
 Intia-ohjelman valmistelu
 Venäjä-ohjelman valmistelu
 eWelfare – tuottava tietotekniikka hyvinvointipalveluissa
 Eurooppa 2020
 Yliopistojen kolmas tehtävä

Koulutus

Teemaseminaarit
 Talouspolitiikkakurssi
 Globaalit muutokset ja Suomi
 – kilpailukykyinen innovaatioympäristö

Kokeilut

Oppivat seutukunnat
 Kokonaiskoulupäivä
 Tietoyhteiskuntastrategian kärkihanke
 Itä-Suomen sosiaalisten innovaatioiden keskus
 Terveydenhuollon ohjelman valmistelu

Sisäinen kehitys

Fokusoitu toimintatapa

Hallinto

7 Henkilöstökulut

	2004	2003
Henkilöstökulut		
palkat	5 523	5 392
eläkekulut	956	1 004
muut lakisääteiset henkilösivukulut	648	633
muut henkilösivukulut	615	573
	7 742	7 602
Henkilökunnan lukumäärä tilikauden päättyessä		
Yrityskehitys ja -rahoitus	32	30
Tutkimus ja kehitys	27	31
Hallinto	33	31
	92	92

Projektihenkilökunnan palkka- ja henkilösivukulut olivat 0,3 miljoonaa euroa (0,6 miljoonaa euroa vuonna 2003) ja ne sisältyvät rahoituskohteiden kuluihin.

8 Poistot

	2004	2003
Suunnitelman mukaiset poistot		
koneet ja kalusto	425	447
muut pitkävaikutteiset menot	42	49
toimitilojen perusparannukset	3	3
	<u>470</u>	<u>499</u>

Sijoitusomaisuuden poistot 0,2 miljoonaa euroa (0,2 miljoonaa euroa vuonna 2003) on sisällytetty sijoitustoiminnan kuluihin.

Sijoitustoiminta**9 Peruspääoman tuotot**

	2004	2003
myyntivoitot	21 286	32 938
orkotuo	8 319	7 856
kurssivoitot	1 417	4 016
valuuttakurssivoitot	1 002	243
osinkotuotot	8 040	7 949
vuokratuotot	2 713	2 967
voitto-osuudet	182	43
	<u>42 959</u>	<u>56 013</u>

10 Peruspääoman kulut

	2004	2003
arvonlennukset	2 870	4 735
palautuneet arvonalennukset	-5 251	-10 493
myyntitappiot	1 996	2 754
kurssitappiot	1 315	2 129
valuuttakurssitappiot	2 473	2 840
omaisuudenhoitopalkkiot	547	515
kiinteistökulut	1 090	841
kiint.yhtiösakk. arvonalennukset	3 042	0
kiint.yhtiösakk. palautuneet arvonalenn.	0	-437
muut kulut	-18	3
	<u>8 064</u>	<u>2 888</u>

TASEEN LIITETIEDOT (1 000 €)

Liitetiedoissa annetaan lisätietona selvitys taseen erien sisällöstä. Liitetietojen yhteydessä esitetty numero viittaa taseeseen.

11 Aineelliset hyödykkeet

Tilikauden aikana on tehty käyttöomaisuushankintoja 0,2 miljoonalla eurolla (0,2 miljoonalla eurolla vuonna 2003).

	Hankinta- meno 31.12.2004	Kert. suunn. mukaiset poistot 31.12.2004	Kirjanpito- arvo 31.12.2004
koneet ja kalusto	3 131	2 849	282
muut pitkävaikutteiset menot	473	395	78
toimitilojen perusparannukset	617	614	3
muut aineelliset hyödykkeet	211	0	211
	<u>4 432</u>	<u>3 858</u>	<u>574</u>
	2004		2003
Osakkeet ja osuudet			
toimitilaosakkeet	14 509		14 509
muut osakkeet	9		9
	<u>14 518</u>		<u>14 518</u>

12 Sijoitukset rahoituskohteisiin

	2004	muutos	2003
Industry Ventures	23 232	-553	23 785
Life Sciences	37 180	-5 769	42 949
PreSeed	151	-39	190
Yrke ja teknologian kaupallistaminen	466	-1 439	1 905
Rahastosijoitukset	64 640	-4 547	69 187
Muut sijoitukset	252	-2 376	2 628
	<u>125 921</u>	<u>-12 630</u>	<u>138 551</u>

Sijoitukset Industry Ventures -toimialan yrityksiin

Tilikauden aikana on tehty sijoituksia kolmeen uuteen Industry Ventures -toimialan kohdeyritykseen. Näihin on sijoitettu yhteensä 2 miljoonaa euroa. Yksi kohdeyritys on siirtynyt PreSeed-toiminnosta. Tilikauden aikana yrityssalkusta on poistunut yksitoista yritystä. Näistä kuusi on myyty, neljä on asetettu konkurssiin ja yksi on poistettu aktiiviportfoliosta.

Seuraaviin 53 yritykseen on sijoitettu yhteensä 48,7 miljoonaa euroa:

Sitran omistamat osakkeet, osuudet sekä muut sijoitukset

Kohdeyritys	Osakkeet ja osuudet		Pääoma- lainat ja muut lainat	Sijoitus Yhteensä
	Omistus %	Sijoitus		
Industry Ventures				
Add2phone Oy	21 %	1 960	0	1 960
Ailocom Oy	6 %	13	167	180
Aplac Solutions Oy	10 %	81	0	81
Aplicom Oy	28 %	796	0	796
Avain Technologies Oy	13 %	336	1 164	1 500
B-Band Oy	14 %	50	101	151
Beveys Oy	28 %	1 523	0	1 523
Buildercom Oy	13 %	150	250	400
CadFaster Oy	3 %	0	148	148
Chempolis Oy	11 %	837	0	837
Clothing Plus Oy	28 %	660	0	660
DBC International Ltd Oy	24 %	1 302	0	1 302
Diomed Inc.	0 %	292	0	292
EC-Engineering Oy	18 %	700	0	700
Enterprike Software Ltd	22 %	22	523	545
Exomi Oy	8 %	660	0	660
Fathammer Oy	13 %	1 000	0	1 000
Fimet Oy	47 %	496	0	496
Geniem Oy	19 %	336	200	536
Heptagon Oy	21 %	2 848	0	2 848
Ion Blast Oy	4 %	151	200	352
IST International Security Technology Oy	18 %	1 037	620	1 657
IWS International Oy	6 %	1 933	0	1 933
Kielikone Oy	24 %	24	175	199
Kuntokumppanit Oy	29 %	833	844	1 677
Lamicon Oy Ltd	20 %	6	28	34
Mail Systems Oy	19 %	219	0	219
Medixine Oy	17 %	1 026	0	1 026
Megatrex Oy	36 %	50	303	353
Nanoway Oy	26 %	147	231	378
Neomed Oy	10 %	13	139	151
Neorem Magnets Oy	40 %	808	836	1 644
Nesenta Oy	50 %	4	1 725	1 729
Okmetec Oyj	8 %	4 485	753	5 238
Oseir Oy	20 %	648	150	798
Panphonics Oy	23 %	734	400	1 134
R 5 Vision Oy	26 %	984	836	1 820
Robogrind Oy	20 %	200	100	300
Sabriscan Oy	25 %	500	0	500
Setec Oy	23 %	5 071	0	5 071
Shanghai Fimet Medical Instruments Co. Ltd	13 %	278	0	278
Smartner Information Systems Oy	11 %	1 164	240	1 405
Smilehouse Oy	0 %	0	225	225
Solibri Oy	14 %	150	350	500
Source Code Finland Oy	40 %	1 005	0	1 005
Space Systems Oy	15 %	250	250	500
Syncron Tech Oy	15 %	18	126	144
Sysline Oy	21 %	59	120	179
Toolmakers Lahti Oy	31 %	91	0	91
TR-Tech. Int. Oy	25 %	147	0	147
u-NAV Microelectronics Corporation	1 %	168	348	516
Viope Solutions Oy	15 %	160	200	360
VLSI Solution Oy	40 %	505	0	505
		36 929	11 752	48 681
arvonlennus				-25 449
kirjanpitoarvo				23 232

Sijoitukset Life Sciences -toimialan yrityksiin

Tilikauden aikana on tehty yksi uusi Life Sciences -toimialan sijoitus (Chip-Man Technologies Ltd 0,1 miljoonaa euroa). Lisäksi Sitra vaihtoi Focus Inhalation Oy:n osakkeet LAB International Inc:n osakkeiksi. Focus Inhalation Oy:stä tuli LABin tytäryritys nimeltä LAB Pharma Oy. Viidestä yrityksestä on irtauduttu. Kaksi myytiin ja kolme asetettiin konkurssiin. Seuraaviin 36 yritykseen on sijoitettu yhteensä 97,8 miljoonaa euroa:

Sitran omistamat osakkeet, osuudet sekä muut sijoitukset

Kohdeyritys	Osakkeet ja osuudet		Pääoma- lainat ja muut lainat	Sijoitus Yhteensä
	Omistus %	Sijoitus		
Life Sciences				
Bio-Nobile Oy	3 %	318	0	318
Biotie Therapies Oyj	23 %	11 830	673	12 503
Boneca Oy	33 %	750	1 250	2 000
BPM Group Oy	48 %	885	53	938
Chip-Man Technologies Ltd	0 %	0	80	80
CTT Cancer Targeting Technologies Oy	33 %	1 000	1 500	2 500
Delfin Technologies Oy	37 %	55	164	219
FibroGen Inc.	5 %	3 515	0	3 515
FIT Biotech Oyj Plc	25 %	1 323	3 255	4 578
Galilaeus Oy	51 %	4 988	4 137	9 125
GeneOS Oy	48 %	1 595	404	1 999
Hidex Oy	36 %	735	605	1 340
Hormos Medical Oyj	19 %	3 110	535	3 646
Innomedica Oy	51 %	270	571	841
Innotrac Diagnostics Oy	24 %	2 110	3 749	5 858
Ipsat Therapies Oy	18 %	462	2 011	2 473
Juvantia Pharma Oy Ltd	39 %	2 446	520	2 967
Kibron Oy	23 %	257	888	1 145
LAB International Inc	5 %	7 159	0	7 159
LAB Pharma Oy	0 %	0	1 670	1 670
Labmaster Oy	30 %	175	1 421	1 596
Medikro Oy	16 %	112	17	129
Med-In Oy	51 %	6 045	1 190	7 235
Mega Elektroniikka Oy	26 %	210	141	352
Mehiläinen Oy	15 %	4 064	0	4 064
Mobidiag Oy	33 %	961	1 472	2 433
Nexstim Oy	20 %	46	2 310	2 356
Optatech Oy	29 %	674	883	1 558
Pharmatory Oy	22 %	750	540	1 290
Polymer Corex Kuopio Oy	36 %	1 503	0	1 503
Prowellness Oy	25 %	1 747	72	1 819
Reactionlab Oy	38 %	52	805	857
SafetyCity Ltd Oy	29 %	11	526	536
Stick Tech Ltd Oy	13 %	1 345	0	1 345
Unicrop Oy	33 %	2 803	0	2 803
Vivoxid Oy	30 %	1 513	1 509	3 022
		64 822	32 950	97 772
arvonlennus				-60 592
kirjanpitoarvo				37 180

PreSeed-rahoituspalvelut

Tilikauden aikana on tehty sijoitus yhteen uuteen yritykseen ja yksi kohdeyritys on siirretty Industry Ventures -toimintoon.

Seuraaviin kolmeen yritykseen on sijoitettu yhteensä 0,3 miljoonaa euroa:

Sitran omistamat osakkeet, osuudet sekä muut sijoitukset

Kohdeyritys	Osakkeet ja osuudet		Pääoma-lainat ja muut lainat	Sijoitus Yhteensä
	Omistus %	Sijoitus		
PreSeed				
Deltagon Group Oy	21 %	71	0	71
Staselog Oy	0 %	0	100	100
Waterix Oy	11 %	80	0	80
		151	100	251
arvonalennus				-100
kirjanpitoarvo				151

Yrityskehitys ja teknologian kaupallistaminen

Tilikauden aikana ei ole tehty uusia sijoituksia teknologian kaupallistamisyhtiöihin. Yhdestä yhtiöstä on irtauduttu.

Seuraaviin 9 kohteeseen on sijoitettu yhteensä 2,0 miljoonaa euroa:

Sitran omistamat osakkeet, osuudet sekä muut sijoitukset

Yrityskehitys ja teknologian kaupallistaminen	Osakkeet ja osuudet		Pääoma-lainat ja muut lainat	Sijoitus Yhteensä
	Omistus %	Sijoitus		
AboaTech Oy Ab	49 %	219	0	219
Culminatum Oy	5 %	13	0	13
Finn-Medi Tutkimus Oy	18 %	67	0	67
Helsingin Tiedepuisto Oy	14 %	168	0	168
Innokarelia Oy	25 %	4	0	4
Innotalli Oy	44 %	170	0	170
Licentia Oy	31 %	435	505	939
OuluTech Oy	40 %	45	0	45
Tuotekehitys Oy Tamlink	34 %	341	0	341
		1 462	505	1 967
arvonalennus				-1 500
kirjanpitoarvo				466

Rahastosijoitukset

Tilikauden aikana ei ole tehty uusia rahastosijoituksia. Sitra myi sijoituksensa kuudessa alueellisen rahastoverkoston hallintoyhtiössä.

Seuraaviin 36 rahastoon ja yhteen hallintoyhtiöön on sijoitettu yhteensä 95,3 miljoonaa euroa:

Sitran tekemät sijoitukset rahastoihin

Rahastosijoitukset	Sijoitus
Apple Tree Ventures II L.P.	4 063
Associated Venture Investors III	0
Atlas Venture Fund III	1 829
Baltic Investment Fund I	211
Baltic Investment Fund II	1 904
Baltic Investment Fund III	240
Baring Capricorn Ventures	619
Bio Fund Ventures I Ky	7 767
Bio Fund Ventures II Ky	3 358
Bio Fund Ventures II jatkosijoitusrahasto Ky	750
Bio Fund Ventures III Ky	3 935
Boston Millennia Partners LP	1 660
CIM Venture Fund for Creative Industries Ky	4 205
Crescendo III, L.P.	1 968
Diamondhead Ventures L.P.	4 291
Edison Venture Fund IV	1 016
Eqvitec Teknologiarahasto I Ky	8 557
Eqvitec Teknologiarahasto II Ky	5 000
European Renaissance Capital L.P.	149
Euroventures Nordica II B.V.	570
Finnventure II Ky	500
Finnventure III Ky	732
Global Private Equity II L.P.	0
Hambros Advanced Technology Trust III L.P.	739
HealthCap 1999 KB	4 793
InnKap 2 Partners	1 140
InnKap 3 Partners	3 000
Matkailunkehitys Nordia Oy	3 229
MB Equity Fund Ky	548
Merlin Biosciences Fund L.P.	7 000
Norum (Cyprus) Ltd	1 083
Russian Technology Fund L.P.	378
Strategic European Technologies N.V.	4 520
Technologieholding Central and Eastern European Fund N.V.	3 747
Trident Capital Fund V	3 002
Ventech Capital II, L.P.	4 997
Sitra Management Oy *)	3 840
	95 340
arvonalennus	-30 701
kirjanpitoarvo	64 640

*) Sitrans Oy (omistus Sitra Management Oy:n kautta)

Sitralla on 100 % omistamansa tytäryhtiön Sitra Management Oy:n kautta omistusta 12 rahaston hallintoyhtiössä:

Hallintoyhtiöt

3TS Venture Partners Oy
 Baltcap Management Oy
 Baltic Investment Fund Management Ltd
 Baltic SME Management B.V.
 Baltic Venture Advisers Oy
 BIF Management Ltd
 Bio Fund Management Oy
 Eqvitec Partners Oy
 European Fund Investments Carried Interest Unit Trust
 Nordic Russian Venture Partners Ltd
 RTF Founders L.P.
 RTF Management Ltd

Muut sijoitukset

Muut sijoitukset	Osakkeet ja osuudet		Pääomalaikat ja muut lainat		Sijoitus Yhteensä
	Omistus %	Sijoitus	Sijoitus	Sijoitus	
Easdaq S.A.	0 %	138	0	0	138
Eigenvalue Oy	14 %	432	0	0	432
Fruit Wash Oy Ab	17 %	17	67	67	84
Go Distance Oy Ab Ltd.	43 %	25	295	295	320
GWM Systems Oy	0 %	0	256	256	256
Hi-Col Oy	0 %	0	275	275	275
Navicre Oy	0 %	0	252	252	252
Optonex Oy	0 %	0	170	170	170
Ras-Met Oy	0 %	0	395	395	395
Skywings Oy Ab	0 %	0	17	17	17
Tapvei Oy	0 %	0	50	50	50
		612	1 778	2 390	
arvonalennus					-2 138
kirjanpitoarvo					252

13 Peruspääomasijoitukset

	2004	2003
Pitkäaikaiset sijoitukset		
joukkovelkakirjalainat	107 521	112 570
kotimaiset osakkeet	95 956	76 638
ulkomaiset osakkeet	48 959	66 882
sijoitusrahasto-osuudet	52 084	42 937
pääomarahasto-osuudet	19 401	21 283
kiinteistö-sijoitukset	35 794	46 963
Lyhytaikaiset sijoitukset		
joukkovelkakirjalainat	6 266	14 886
sijoitustodistukset	97 632	80 734
omaisuudenhoitotilit	3 739	2 920
muut lyhytaikaiset sijoitukset	27	29
	467 378	465 844

Sijoitusomaisuuteen kuuluvien julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osuuksien aktivoitujen hankintamenojen ja markkina-arvon erotus

markkina-arvo yhteensä	293 852	280 073
vastaava kirjanpitoarvo	196 999	186 460
erotus	96 853	93 614

14 Siirtosaamiset

Sijoitustoiminnan tuottoihin kirjatut siirtyvät korot tilikaudelta ovat 3,7 miljoonaa euroa (4,5 miljoonaa vuonna 2003).

15 Siirtovelat

Siirtovelkoihin sisältyy 10,9 miljoonaa euroa (13,6 miljoonaa vuonna 2003) velkoja pääomarahastoihin, joihin on tehty sijoitussopimus ja Sitran maksuvelvollisuus on syntynyt.

16 Velat rahoitustoiminnasta

Velat rahoitustoiminnasta muodostuvat rahoitussopimuksista, joista sopimus on solmittu ja Sitran maksuvelvollisuus on syntynyt.

KULUKSI KIRJATUT LAINAT, JOIHIN LIITTYY TAKAISINSAANTIMÄHDOLLISUUS, 31.12.2004

Kuluksi kirjattuja lainoja, joihin liittyy takaisinsaantimahdollisuus, oli tilikauden lopussa yhteensä 3,0 miljoonaa euroa (2,9 miljoonaa vuonna 2003). Lainoista 0,1 miljoonaa (0,1) on sellaisia, joiden takaisinmaksuehto on toteutunut ja takaisinmaksu tapahtuu kiinteän aikataulun mukaan, ja 1,7 miljoonaa (1,7) lainoja, joiden takaisinmaksu määräytyy kiinteän aikataulun sijaan rojaltiperusteisesti. Lainoja, joiden takaisinmaksuehto ei ole toteutunut tai joiden takaisinmaksusta ei ole vielä tehty sopimusta, on yhteensä 1,2 miljoonaa euroa (1,1).

KIRJAAMATTOMAT SITOUMUKSET 31.12.2004

	2004	2003
Rahoituspäätös tehty, mutta sopimus solmimatta		
Industry Ventures	4 600	7 928
Life Sciences	9 215	7 731
PreSeed	4 302	886
Yrityskehitys ja teknologian kaupallistaminen	1 282	1 063
Rahastosijoitukset	7 300	7 037
Tutkimus	1 142	2 313
Koulutus	29	0
Kokeilut	420	2 665
Sisäinen kehitys	12	2 020
	28 302	31 643

Helsingissä 15. päivänä helmikuuta 2005



Raimo Sailas



Erkki Virtanen

Markku Linna



Satu Lähteenmäki



Pekka Pokela



Esko Aho

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Eduskunnan valitsemina tilintarkastajina olemme suorittaneet Suomen itsenäisyyden juhlarahaston tilinpäätöksen ja kirjanpidon sekä hallinnon tarkastuksen tilivuodelta 2004 hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy on suorittanut rahaston sisäisen tarkastuksen ja rahoituskohteiden tarkastuksen. Olemme perehtyneet tarkastuksista laadittuihin kertomuksiin.

Tilinpäätös, joka osoittaa ylijäämää 7 641 922,28 euroa, on laadittu voimassa olevien säännösten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot rahaston toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Esitämme tuloslaskelman ja taseen vahvistamista sekä vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille ja yliasiamiehille tarkastamaltamme tilivuodelta. Puollamme tilivuoden ylijäämän käsittelyä hallituksen toimintakertomuksessaan esittämällä tavalla.

Helsingissä 17. päivänä helmikuuta 2005



Esko Kiviranta



Matti Saarinen



Reino Majala, KHT



Timo Seppälä



Veli Vanhanen, KHT



./ Kalervo Virtanen, KHT

SITRA PALVELUKSESSANNE 2005



Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra

Itämerentori 2, PL 160, 00181 Helsinki

Puhelin (09) 618 991, faksi (09) 645 072

Sähköposti: etunimi.sukunimi@sitra.fi tai sitra@sitra.fi

www.sitra.fi

Sitran johto

Esko Aho

ylIASIAMIES

Kari Tolvanen

ASIAMIES

Magnus Sjöblom

RAHOITUS- JA TALOUSJOHTAJA

Jaana Ekström

JOHDON ASSISTENTTI

Kirsti Uotila

JOHDON ASSISTENTTI

Päivi Yli-Kyyry

JOHDON ASSISTENTTI

Tutkimus ja kehitys

Tapio Anttila

JOHTAJA

Life Sciences

Pauli Marttila

JOHTAJA

Industry Ventures

Heikki Ojanperä

JOHTAJA

Yrityskehitystoiminta ja teknologian kaupallistaminen

Anu Nokso-Koivisto

JOHTAJA

PreSeed-palvelu

Risto Kalske

JOHTAJA

Lakiasiat

Jorma Jaalivaara

PÄÄLAKIMIES

Viestintä

Laura Niemi

VIESTINTÄPÄÄLLIKKÖ

Innovaatio-ohjelma

Antti Hautamäki

OHJELMAJOHTAJA

Terveysthuollon ohjelma

Hannu Hanhijärvi

OHJELMAJOHTAJA

Ravitsemusohjelma

Anu Harkki

OHJELMAJOHTAJA

Ympäristöohjelma

Jukka Noponen

OHJELMAJOHTAJA

Venäjä-ohjelma

Maaret Heiskari

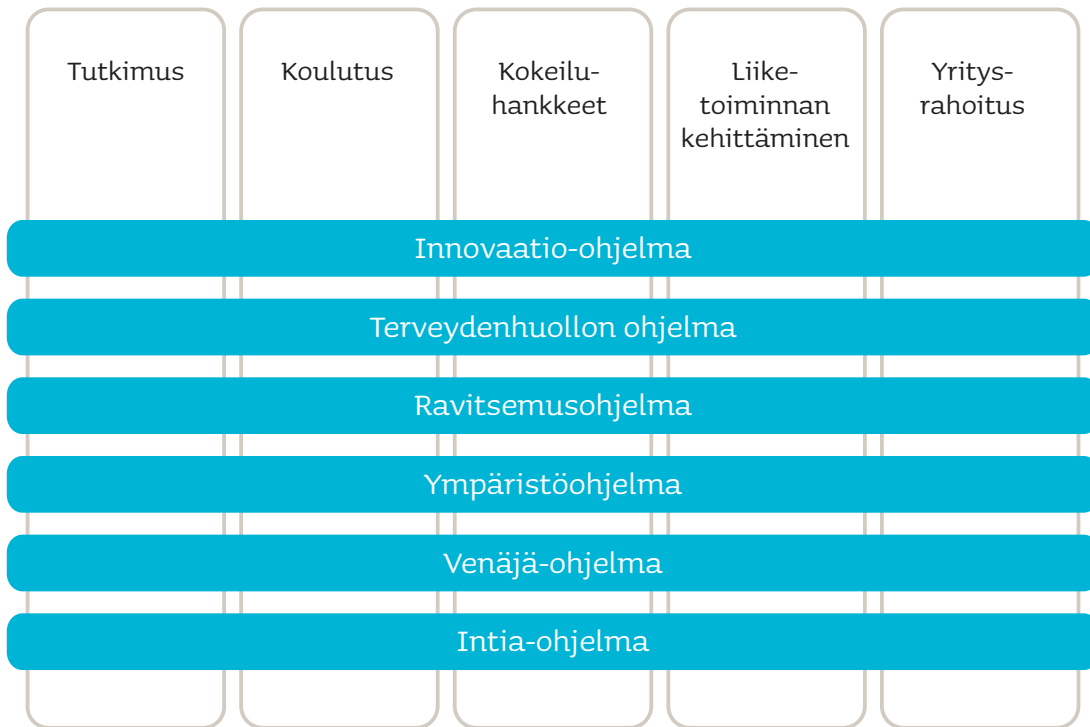
OHJELMAJOHTAJA

Intia-ohjelma

Vesa-Matti Lahti

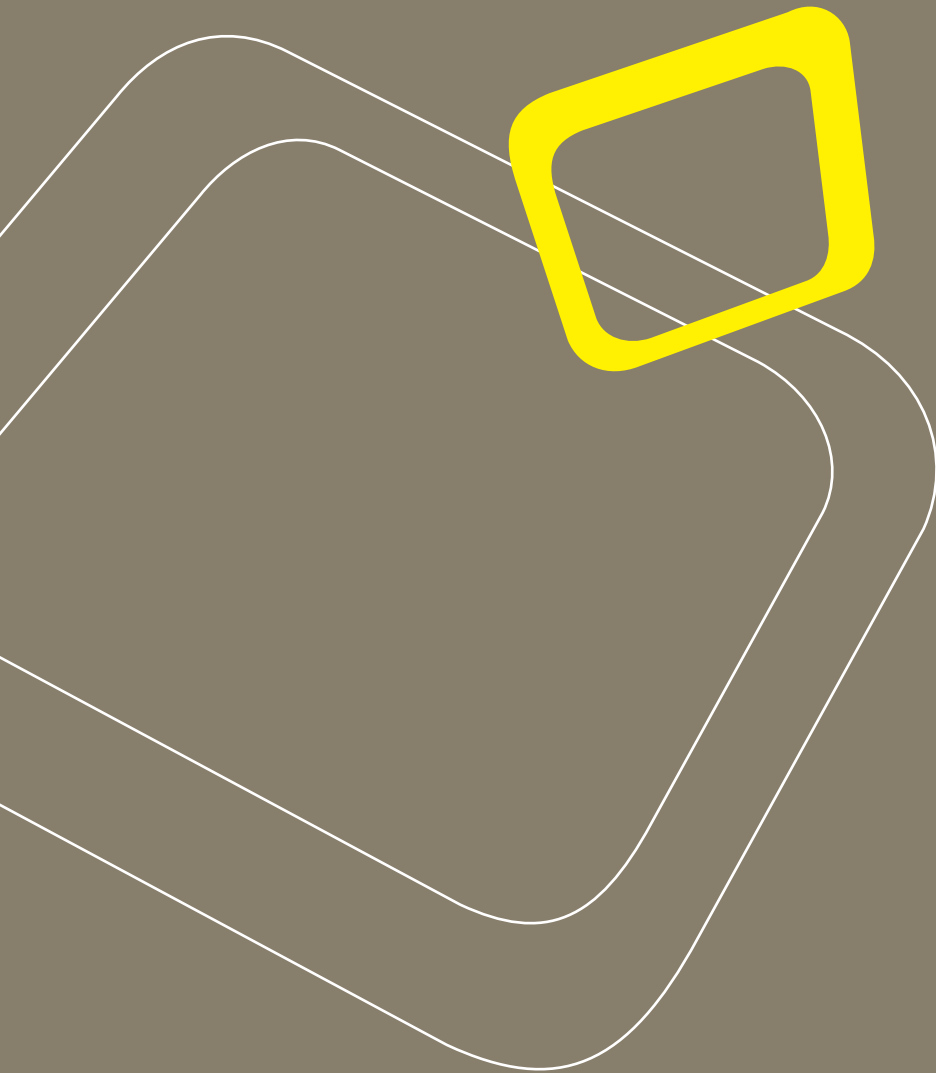
TUTKIMUSPÄÄLLIKKÖ

SITRAN TOIMINTAMALLI



Sitra käyttää ohjelmissaan tutkimusta, koulutusta, innovatiivisia kokeiluja, uuden liiketoiminnan kehittämistä sekä yritysrahoitusta joustavasti ohjelmien tarpeiden ja kehitysvaiheen mukaan.

SITRA



Suomen itsenäisyyden juhlarahasto

Itämerentori 2, PL 160, 00181 Helsinki

Puhelin (09) 618 991, faksi (09) 645 072

sitra@sitra.fi, www.sitra.fi